

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-12-430/25-40572/2

Podgorica, 08.12.2025. godine

Za: MINISTARSTVO POMORSTVA, Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, Filipu Raduloviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o lukama

Veza: Vaš akt br. 02/1-02-345/25-1741/6 od 20.11.2025. godine sa inoviranim Izvještajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa

Poštovani gospodine Raduloviću,

Povodom *Predloga zakona o lukama*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Donošenje Zakona o lukama je novina u odnosu na postojeći zakonski okvir jer će svi pomorski objekti, osim ratnih i javnih brodova, koji uplovljavaju u luke Crne Gore, plaćati indirektnu naknadu za prihvrat i sakupljanje otpada nezavisno o stvarnoj predaji otpada. Naknada se utvrđuje u odnosu na kategoriju, vrstu i veličinu plovnog objekta i u zavisnosti od radnog vremena luke, a visinu naknade utvrđuje Organ uprave. Ako sredstva prikupljena indirektnom naknadom nijesu dovoljna za osiguranje prihvata, sakupljanja i obrade otpada, Organ uprave, može da utvrdi i obavezu plaćanja naknade po vrsti i količini broskog otpada koji se stvarno preda, posebno u slučaju predaje opasnog otpada. Naknada, mora da bude pravična, transparentna, jednostavno utvrdiva, nediskriminatorska i mora da odražava stvarne troškove uređaja, opreme i usluga koje su stavljene na raspolaganje za prihvrat i sakupljanje broskog otpada. Uvođenjem ove naknade u potpunosti se primjenjuje međunarodna praksa i transponuje se Direktiva 2019/883 o lučkim uređajima za prihvrat broskog otpada i ostataka tereta.

Uvažavajući da Ministarstvo pomorstva predlaže propis u cilju usklađivanja sa pravnim okvirom EU i drugim relevantnim međunarodnim obavezama, nemamo primjedbi, uz napomenu da je prilikom definisanja svih naknada potrebno uvažiti najbolju međunarodnu praksu, kao i uporedive iznose naknada u zemljama regiona, te iste definisati na nivou nižem od regionalnog prosjeka.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i inovirani Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da su za sprovođenje ovog Zakona potrebna finansijska sredstva za Nacionalni savjet za luke, Stručnu komisiju za koncesije za luke i Odbor za odlučivanje o prigovorima korisnika luke. Takođe, implementacijom predmetnog Zakona ostvariće se prihod za budžet Crne Gore i to po osnovu primjene propisanih naknada i kaznenih odredbi.

Kako je naznačeno u dostavljenom inoviranom Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, procjena finansijskih sredstava za navedena tijela iznosi 40.000,00 eura, i ta sredstva treba planirati za 2026, 2027. i 2028. godinu. Konstatovano je da

nadležna tijela nijesu planirana u budžetu za narednu godinu, iz razloga što u momentu kada je pripreman budžet nijesu bili u saznanju o potrebi formiranja navedenih radnih tijela, a isto je obaveza u skladu sa Direktivom 2019/833/EC i Regulativom (EU) 2017/352.

Napominjemo da Zakonom o izmjenama Zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu („Službeni list Crne Gore“ br. 80/25), kao i Predlogom zakona o budžetu Crne Gore za 2026. godinu nijesu planirana sredstva za Nacionalni savjet za luke, Stručnu komisiju za koncesije za luke i Odbor za odlučivanje o prigovorima korisnika luke, dok će iznos sredstava potreban za realizaciju predmetnog Zakona u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjeg zakona o budžetu.

Pored navedenog, ukazujemo na član 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Službeni list Crne Gore“ br. 11/25) kojim se uređuje da ugovorene obaveze moraju biti usklađene sa planiranim i odobrenim sredstvima, kao i da je budžetski izvršilac odgovoran za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici.

Uvidom u dostavljeni materijal Ministarstvo finansija je mišljenja da je potrebno brisati u članu 21 stav 3 kojim je definisano je da se naknade iz stava 1 ovog člana, ostvarene u lukama od nacionalnog značaja, u cjelosti kroz Budžet za svaku narednu godinu dodjeljuju Organu uprave i troše se u skladu sa stavom 2 ovoga člana.

Imajući u vidu da je članom 16 Predloga zakona predviđena naknada za članove Nacionalnog savjeta za luke, potrebno je izvršiti odgovarajuće izmjene, te ovaj član u stavu 5 treba izmijeniti da glasi:

„Članovi Nacionalnog savjeta za svoj rad imaju pravo na naknadu koju utvrđuje Vlada, a po pribavljenoj potvrdi o raspoloživim sredstvima od organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.“

Takođe, u članu 31 stav 8 treba izmijeniti da glasi:

„Nadležnost, sastav, imenovanje i druga pitanja od značaja za rad komisije iz stava 1 ovog člana, propisuje Vlada.“

S tim u vezi, u članu 31 potrebno je dodati stav da glasi:

„Visinu naknade za rad komisije iz stava 1 ovoga člana utvrđuje Ministarstvo uz saglasnost Vlade, a po pribavljenoj potvrdi o raspoloživim sredstvima od organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.“

U odnosu na tekst Predloga zakona o lukama, sa aspekta kreiranja okvira za sprovođenje politika javno-privatnog partnerstva (JPP), ukazujemo na to da odredbe Predloga zakona nisu u skladu sa Zakonom o javno-privatnom partnerstvu („Sl. list CG“, br. 73/2019), kojim je sistemski, u skladu sa direktivama Evropske unije, uređeno predmetno pitanje. Navedeno posebno u dijelu definisanja pojma javno-privatnog partnerstva, javnog i privatnog partnera, zatim odredbi kojima se definiše u kojim slučajevima se primjenjuje JPP, kada ne, kao i samih odredbi sprovođenja postupka dodjele koncesije. Uvažavajući da predložene odredbe mogu dovesti do kolizije pravnih propisa, što bi rezultiralo narušavanjem pravne sigurnosti i dodatno stvorilo neizvjesnost u poslovnom ambijentu, Ministarstvo finansija nije saglasno sa tekstom predloženog Zakona o lukama, ukazujući da je nepotrebno i pravno opterećujuće paralelno uređivanje određenih pitanja ovim propisom, uvažavajući odredbe Zakona o javno-privatnom partnerstvu.

S poštovanjem,

ZAKON O LUKAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se pravni režim, podjela luka, upravljanje, korišćenje i održavanje luka, pružanje lučkih usluga, red u lukama, kao i druga pitanja koja su od značaja za luke u Crnoj Gori.

Javno dobro, pravo korišćenja i svojina

Član 2

Luka predstavlja dobro u opštoj upotrebi od interesa za Crnu Goru i dostupna je na korišćenje, pod jednakim uslovima, svim zainteresovanim fizičkim i pravnim licima u skladu sa zakonom.

Lučko zemljište i infrastruktura su u državnoj svojini.

Lučka suprastruktura može biti u svojini pravnih ili fizičkih lica.

Primjena zakona

Član 3

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na luke, područja luka u teritorijalnom moru i unutrašnjim morskim vodama Crne Gore, kao i na sva pravna i fizička lica koja pružaju lučke usluge ili koriste infrastrukturu na području luke, osim na vojne luke.

Korišćenje luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture, pružanje lučkih usluga i obavljanje ostalih djelatnosti u luci koje su sa tim uslugama u privrednoj, saobraćajnoj ili tehnološkoj vezi vrši se u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju javno-privatno partnerstvo.

Primjena propisa prilikom izgradnje

Član 4

Izgradnja i rekonstrukcija objekata lučke infrastrukture i suprastrukture vrši se u skladu sa propisima koji uređuju planiranje i uređenje prostora, izgradnju objekata i zaštitu životne sredine.

Načela upravljanja, korišćenja i razvoja luka

Član 5

Upravljanje, korišćenje i kreiranje politike razvoja luka zasnivaju se na načelima:

- 1) zaštite javnog i pojedinačnog interesa, pri čemu pojedinačni interesi ne smiju štetiti javnom interesu;
- 2) poštovanja moralnog i etičkog kodeksa;
- 3) održivog razvoja;
- 4) zaštite od požara, eksplozija, industrijskih incidenata, zaštite i zdravlja na radu;
- 5) sigurnosti, bezbjednosti i zaštite životne sredine;
- 6) ekonomičnosti i efikasnosti;
- 7) transparentnosti i učešća javnosti;
- 8) ravnopravnog pristupa tržištu;

- 9) stvaranja uslova za pristup, kretanje i boravak lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom;
- 10) usaglašenosti sa evropskom regulativom;
- 11) razvoja digitalne lučke infrastrukture - digitalne interoperabilnosti i saradnje učesnika kroz Port Community System (PCS).

U cilju ostvarivanja načela iz stava 1 ovog člana, organi državne uprave, organi lokalne uprave i druga pravna i fizička lica u procesu upravljanja, korišćenja i kreiranja politike razvoja luka dužni su da međusobno sarađuju.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 6

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 7

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **bitva** je dio lučke ili brodske opreme koji služi za vezivanje plovni objekata;
- 2) **brodogradilišna luka** je luka u kojoj se brod ili drugi plovni objekat gradi, kao i luka namijenjena za pristajanje, sidrenje i zaštitu brodova ili drugih plovni objekata radi održavanja, popravke i prepravke;
- 3) **digitalna lučka infrastruktura** je skup informacionih i komunikacionih sistema, platformi i digitalnih alata, koji omogućavaju elektronsko upravljanje, razmjenu i obradu podataka između učesnika u lučkim i pomorskim operacijama;
- 4) **jaružanje** je uklanjanje pijeska, taloga ili drugih materija sa dna plovnog puta za pristup luci ili unutar lučkog područja koje je u nadležnosti Organa uprave, odnosno Pravnog lica, uključujući zbrinjavanje uklonjenog materijala, kako bi se plovnim objektima omogućio nesmetani pristup luci, a sastoji se od početnog uklanjanja (glavno jaružanje) i od jaružanja za održavanje dubina kako bi se plovni put održavao pristupačnim, a da pritom nije lučka usluga koja se nudi korisniku;
- 5) **javni plovni objekat** je brod ili drugi plovni objekat koji koriste organi državne uprave i služi isključivo u neprivredne svrhe, osim ratnog broda ili drugog ratnog plovnog objekta;
- 6) **javno-privatno partnerstvo** je dugoročni ugovorni odnos između javnog i privatnog partnera zasnovan na podjeli prava, obaveza i rizika radi korišćenja luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture i pružanja lučkih usluga;
- 7) **koncedent** je davalac koncesije;
- 8) **koncesija** je pravo korišćenja luke ili dijela luke i pružanje lučkih usluga u luci, koje koncedent ugovorom ustupa koncesionaru na određeno vrijeme pod uslovima utvrđenim ovim zakonom;
- 9) **koncesionar** je privredni subjekt čija je ponuda izabrana u postupku dodjele koncesije i sa kojim je zaključen ugovor o koncesiji;
- 10) **ležarina plovnog objekta** je boravak plovnog objekta na operativnoj obali bez vršenja brodskih operacija utovara, istovara i pretovara tereta, ukrcaja i iskrcaja putnika, podizanja i spuštanja ili snabdijevanja plovnog objekta;
- 11) **lučka infrastruktura** je operativna i osnovna infrastruktura;
- 12) **lučka suprastruktura** obuhvata objekte i postrojenja izgrađene na lučkom području, kao što su poslovne zgrade, skladišta, silosi, rezervoari i instalacije, pretovarni mostovi, stalno učvršćeni ili pokretni kranovi i dizalice, pokretni dokovi, radionice i druge objekte i postrojenja;

- 13) **luka** je područje kopna i vode čija infrastruktura i oprema prvenstveno omogućavaju prihvrat plovniha objekata, njihov utovar i istovar, skladištenje robe, primanje i isporuku te robe i ukrcaj i iskrcaj putnika, posade i drugih lica i svaku drugu infrastrukturu potrebnu pružateljima i korisnicima lučkih usluga unutar lučkog područja;
- 14) **luka nautičkog turizma - marina** je luka namijenjena za vezivanje, smještaj, čuvanje, zaštitu, održavanje, popravku, opremanje i sidrenje jahti, čamaca i drugih plovniha objekata;
- 15) **lučke usluge** su usluge od javnog značaja i mogu biti osnovne i pomoćne lučke usluge;
- 16) **lučki gat** je dio operativne obale namijenjen za pristajanje i vezivanje plovniha objekata;
- 17) **manevar** označava upravljanje brodom u luci prilikom pristajanja, isplovljavanja i okretanja;
- 18) **nadležno tijelo** je organ uprave nadležan za poslove upravljanja lukama (u daljem tekstu: Organ uprave);
- 19) **naknada za upotrebu lučke infrastrukture** je naknada koja se naplaćuje u korist Organa uprave ili Pravnog lica koje upravlja morskim dobrom (u daljem tekstu: Pravno lice), za: upotrebu operativne obale, sidrište luke i ležarinu;
- 20) **naknada za lučke usluge** je naknada koja se naplaćuje u korist pružalaca lučkih usluga, a koju plaćaju korisnici takvih usluga;
- 21) **nautičko sidrište** je dio morskog akvatorijuma opremljen uređajima za sidrenje;
- 22) **obaveza pružanja javnih usluga** je utvrđen ili određen uslov za osiguranje pružanja onih lučkih usluga ili aktivnosti od opšteg interesa koje operater, kad bi razmatrao sopstvene poslovne interese, ne bi preuzeo ili ga ne bi preuzeo do jednake mjere ili pod istim uslovima;
- 23) **operativna infrastruktura** obuhvata lučka postrojenja, operativnu obalu, privezišta, objekte i opremu namijenjenu pretovaru brodova (lučke gatove, ro-ro rampe, opremu za vezivanje brodova, bokobrane, bitve i slično), lučke, drumske i željezničke saobraćajnice, elektro-energetsku, telekomunikacionu, vodovodnu i kanalizacionu mrežu i cjevovode unutar luke, koju je koncesionar dobio na korišćenje;
- 24) **osnovne lučke usluge** su:
- vezivanje;
 - rukovanje teretom;
 - putničke usluge;
 - snabdijevanje gorivom;
 - sakupljanje broskog otpada i ostataka tereta;
 - pilotaža;
 - tegljenje;
- 25) **osnovna infrastruktura** obuhvata objekte zaštite luke od vjetrova i visokih valova (lukobrane, nasipe i slično), lučke, drumske i željezničke saobraćajnice, elektro-energetsku, telekomunikacionu, vodovodnu i kanalizacionu mrežu i cjevovode unutar luke koja se može koristiti pod jednakim uslovima;
- 26) **Port Community System (PCS)** je digitalna, neutralna i otvorena elektronska platforma koja omogućava inteligentnu i sigurnu razmjenu informacija između zainteresovanih strana u luci, te optimizuje, upravlja i automatizuje lučke i logističke procese putem jedinstvene dostave podataka i povezivanja transportnih i logističkih lanaca;
- 27) **pilotaža** je usluga davanja stručnih savjeta ili vođenja plovnog objekta, koju pruža pilot kako bi se omogućio siguran ulazak ili izlazak plovnog objekta u ili iz luke i sigurno manevrisanje unutar luke;
- 28) **plovni put za pristup** je pristup luci plovnim putem sa otvorenog mora, kao što su lučki prilazi, otvoreni dijelovi luke, rijeke, morski kanali i fjordovi ukoliko je taj plovni put u nadležnosti Organa uprave ili Pravnog lica;

- 29) **pomorski saobraćaj na kratkim relacijama** je prevoz tereta i putnika morskim putem između luka koje su u Evropi ili između tih luka i luka u neevropskim zemljama koje imaju obalu sa zatvorenim morima koji graniče sa Evropom;
- 30) **pomoćne lučke usluge** su:
- privredne djelatnosti koje se obavljaju u lukama i koje su neposredno u funkciji obavljanja osnovnih lučkih djelatnosti i sa njima su u logističkoj, tehnološkoj ili ekonomskoj vezi (fumigacija i deratizacija, pranje brodske robe, pomorske agencije, špedicije, zastupanja u carinskim i poreskim postupcima, poslovi kontrole količine i kvaliteta robe i ostale djelatnosti isporuke dobara i pružanja usluga manjeg obima);
 - privredne djelatnosti koje se obavljaju u lukama, a nijesu neposredno u funkciji obavljanja osnovnih lučkih djelatnosti;
- 31) **pružalac lučkih usluga** je svako fizičko ili pravno lice koje za naknadu pruža ili namjerava da pruža jednu ili više vrsta lučkih usluga;
- 32) **putničke usluge** su organizacija, prihvata i otprema putnika, njihovog prtljaga i njihovih vozila između plovnog objekta kojim se prevoze i obale, a uključuje i obradu ličnih podataka i prevoz putnika unutar određenog putničkog terminala;
- 33) **ribarska luka** je luka ili dio luke namijenjena za smještaj, čuvanje, zaštitu, održavanje, popravku, opremanje i sidrenje ribarskih brodova i čamaca, iskrcaj i plasman ulova;
- 34) **ro-ro rampa** je objekat namijenjen za komercijalni pretovar brodova i služi za iskrcaj i ukrcaj ro - ro brodova ili za savladavanje razlike u visini tereta za potrebe kretanja vozila sa jednog nivoa na drugi;
- 35) **rukovanje teretom** je organizacija i rukovanje teretom između plovnih objekata kojim se teret prevozi i obale, bilo za uvoz, izvoz ili prevoz tereta, uključujući obradu, privezivanje, odvezivanje, slaganje tereta, prevoz i privremeno skladištenje tereta na odgovarajućem terminalu za rukovanje teretom, a direktno povezano sa prevozom tereta, kao i skladištenje, pražnjenje, ponovno pakiranje ili bilo koju drugu uslugu sa dodanom vrijednošću povezanu sa teretom kojim se rukuje;
- 36) **sakupljanje broorskog otpada i ostataka tereta** je prihvata broorskog otpada i ostataka tereta upotrebom postrojenja koje je fiksno, plutajuće ili prenosno i koje može prihvatiti broorski otpad ili ostatke tereta;
- 37) **servisno privezište** je jedinstven prostor upotrebljive obale dužine do 50 metara, opremljen opremom za dizanje, spuštanje i izvlačenje plovila, uz koji se nalazi kopneni dio privezišta maksimalne površine do 1000 m², te dio morskog akvatorijuma, koji služi obavljanju djelatnosti servisiranja plovnih objekata i namijenjen je pristajanju plovila radi servisa;
- 38) **sidrište** je dio morskog akvatorijuma namijenjen za sidrenje i/ili vezivanje plovnih objekata;
- 39) **sidrište luke** je dio područja luke na kojem je dozvoljen boravak plovnih objekata u očekivanju slobodnog veza u luci, očekivanju spremnosti tereta ili radi obavljanja ukrcaja i iskrcaja roba i/ili putnika kao i za smjenu posade, snabdijevanja plovnog objekta, dostave rezervnih djelova i drugih uobičajenih potreba plovnog objekta, koje može biti opremljeno za vezivanje;
- 40) **snabdijevanje gorivom** je snabdijevanje plovnih objekata čvrstim, tečnim ili gorivom u gasovitom stanju ili bilo kojim drugim izvorom energije za pogon plovnih objekata i za njihovo opšte ili posebno snabdijevanje energijom za vrijeme boravka na vezu;
- 41) **tegljenje** je pomoć plovnom objektu vučom i/ili potiskivanje kako bi se omogućio siguran ulazak ili izlazak iz luke ili sigurna plovidba unutar luke pružanjem pomoći u manevrisanju plovnim objektom;

- 42) **trgovačka luka** je luka namijenjena za smještaj, operacije rukovanja teretom, putničke usluge, zaštitu i sidrenje brodova, kao i obavljanje drugih djelatnosti koje su sa tim uslugama u privrednoj, saobraćajnoj ili tehnološkoj vezi;
- 43) **vezivanje** je usluga privezivanja i odvezivanja, uključujući premještanje uz obalu, potrebno za sigurno upravljanje plovnom objektom u luci ili na vodnom putu za pristup luci;
- 44) **vojna luka** je luka namijenjena za smještaj, čuvanje, zaštitu, održavanje, popravku i sidrenje ratnih brodova i plovni objekata Vojske Crne Gore i stranih ratnih brodova uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane;
- 45) **privezište (mandrač)** je posebno izgrađeni jedinstven prostor upotrebljive obale dužine do 50 metara sa pripadajućim sidrenim sistemom i dijelom morskog akvatorijuma, sa direktnim pješačkim pristupom do plovni objekata, koje služi za privez čamaca i jahti;
- 46) **RO-RO privezište** je posebno izgrađeni jedinstven prostor upotrebljive obale prilagođen za prihvat RO-RO brodova;
- 47) **suvi vez** predstavlja dio prostora na kopnu, koji je namijenjen za skladištenje odnosno odlaganje plovni objekata, u cilju čuvanja ili servisiranja (suvi vez može biti na otvorenom odnosno zatvorenom prostoru);
- 48) **vez** je prostor u luci, na privezištu, obali odnosno na sidrištu koji je opremljen sa odgovarajućom infrastrukturom i namijenjan pristajanju, vezivanju i boravku plovni objekata.

II. PODJELA LUKA

Podjela luka prema vrsti pomorskog saobraćaja

Član 8

Prema vrsti pomorskog saobraćaja, luke se dijele na luke otvorene za međunarodni pomorski saobraćaj i luke otvorene za unutrašnji pomorski saobraćaj.

Luka otvorena za međunarodni pomorski saobraćaj koristi se i za unutrašnji pomorski saobraćaj.

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), određuje luke i propisuje uslove za luke iz stava 1 ovog člana.

Podjela luka prema namjeni

Član 9

Prema namjeni luke se dijele na:

- 1) trgovačke luke;
- 2) luke nautičkog turizma - marine;
- 3) brodogradilišne luke;
- 4) ribarske luke;

Uslove koje moraju ispunjavati luke iz stava 1 ovog člana, propisuje Vlada.

Odluku o namjeni luka iz stava 1 ovog člana, donosi Vlada.

Dio luke iz stava 1 ovog člana, može da bude namijenjen za potrebe odbrane i bezbjednosti.

Odluku o namjeni dijela luke iz stava 1 ovog člana, za potrebe odbrane i bezbjednosti donosi Vlada.

Djelovi luke

Član 10

Luke iz člana 8 ovog zakona, mogu da imaju sledeće dijelove:

- operativni dio luke;
- komunalni dio luke;
- ribarski dio luke;

- nautički dio luke.

Pri određivanju namjene djelova luke iz stava 1 ovog člana, u kojima ne postoje definisane prostorne, tehnološke i organizacione cjeline – terminali, obezbjeđuje se prije svega operativni dio luke za potrebe obavljanja unutrašnjeg pomorskog saobraćaja, a nakon toga komunalni i ribarski dio luke.

Granice i režim korišćenja pojedinih dijelova luke propisuje Vlada.

Operativni dio luke

Član 11

Operativni dio luke je namijenjen isključivo obavljanju lučkih operacija (rukovanje teretom, ukrcaj, iskrcaj putnika, snabdijevanje, tegljenje, pilotaža), sa pristupnom infrastrukturom i bezbjednosnim zonama.

Na operativnom dijelu luke može se odrediti iskrcajno mjesto za ribarske plovne objekte u skladu sa propisom kojim je uređen prostor.

Komunalni dio luke

Član 12

Komunalni dio luke je namijenjen za stalni vez plovnih objekata i dijeli se na:

- stalni vez plovnih objekata registrovanih za privredne svrhe; i
- stalni vez čamaca registrovanih za lične potrebe.

Na komunalnom dijelu luke namijenjenom za privredne svrhe dozvoljeno je obavljanje djelatnosti ukrcaja i iskrcaja lica i stvari odnosno iznajmljivanje plovnog objekta, u skladu sa namjenom plovnog objekta za koji je ugovor o stalnom vezu zaključen.

Koncesionar luke može zaključiti ugovor o stalnom vezu isključivo sa vlasnikom plovnog objekta za plovni objekat, koji pretežno boravi na tom području i upisan je u upisnik nadležne i područne organizacione jedinice organa Ministarstva (u daljem tekstu: Lučka kapetanija).

Prednost za dobijanje jednog stalnog veza imaju vlasnici plovnih objekata koji imaju prebivalište, odnosno sjedište na području jedinice lokalne samouprave u kojoj se luka nalazi.

Prilikom dodjele pojedinog stalnog veza na komunalnom dijelu luke plovni objekti se grupišu prema dužini i namjeni.

Koncesionar luke dužan je da javno objavi listu zaključenih ugovora o stalnom vezu i listu čekanja koja sadrži podatke o imenu ili oznaci plovnog objekta i njegovom vlasniku.

Nautički dio luke

Član 13

Nautički dio luke (marina) je namijenjen za vez jahti i čamaca.

Ribarski dio luke

Član 14

Ribarski dio luke je namijenjen za vez ribarskih brodova i čamaca, a sastoji se od operativne obale i stalnog veza za ribarske brodove i čamce.

Obala iz stava 1 ovog člana, namijenjena je isključivo za ukrcaj, iskrcaj i prekrcaj ulova ribe i drugih morskih organizama ili njihovih proizvoda iz privrednog ribolova na moru.

Odluku o proglašenju obale iz stava 1 ovog člana, određivanju njenih granica i radnog vremena, uslovima i načinu korišćenja propisuje Vlada.

Obala iz stava 1 ovog člana, mora da bude posebno označena.

Uz svako iskrcajno mjesto na obali iz stava 1 ovog člana potrebno je navesti podatke koji moraju da budu javno dostupni.

Koncesionar može da zaključi ugovor o stalnom vezu isključivo sa vlasnikom ribarskog broda odnosno čamca, koji pretežno boravi na tom području i upisan je u upisniku nadležne Lučke kapetanije.

Prednost za dobijanje jednog veza u ribarskom dijelu luke ima vlasnik ribarskog broda odnosno čamca koji ima prebivalište, odnosno sjedište na području jedinice lokalne samouprave u kojoj se luka nalazi.

Podjela luka prema značaju **Član 15**

Prema značaju luke se dijele na:

- 1) luke od nacionalnog značaja; i
- 2) luke od lokalnog značaja.

Luke iz stava 1 ovog člana, određuje Vlada u skladu sa strategijom razvoja luka, planovima ulaganja u luke, planovima prostornoga planiranja i pravilima o tržišnoj konkurenciji.

III. UPRAVLJANJE LUKAMA

Nacionalni savjet za luke **Član 16**

Radi strateškog planiranja i koordinacije politike razvoja luka Vlada osniva Nacionalni savjet za luke (u daljem tekstu: Nacionalni savjet).

Nacionalni savjet:

- 1) izrađuje i predlaže nacionalnu politiku luka;
- 2) promoviše razvoj digitalne lučke infrastrukture;
- 3) obezbjeđuje uključivanje svih relevantnih javnih i privatnih aktera;
- 4) nadzire izradu i sprovođenje master planova luka;
- 5) predlaže investicione projekte i mjere podsticaja;
- 6) obavlja i druge poslove.

Nacionalni savjet ima jedanaest članova.

Nacionalni savjet čine: predstavnik organ državne uprave nadležan za poslove pomorstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), predstavnici organa državne uprave nadležnih za unutrašnje poslove, finansije, prostornog planiranja, saobraćaja, predstavnik Organa uprave, predstavnik organa uprave nadležnog za poslove carina, predstavnik pravnog lica koje upravlja morskim dobrom, predstavnik nevladinih organizacija (NVO), predstavnik luka od nacionalnog od inacionalnog značaja i predstavnih lokalnih zajednica.

Članovi Nacionalnog savjeta za svoj rad imaju pravo na naknadu koju utvrđuje Vlada.

Bliži sastav, mandat i druga pitanja od značaja za rad Nacionalnog savjeta propisuje Vlada.

Upravljanje lukama **Član 17**

Upravljanje lukama od nacionalnog i lokalnog značaja odnosi se na postupak dodjele prava korišćenja luka i lučkih usluga u skladu sa ovim zakonom.

Lukama od nacionalnog značaja upravlja lukama Organ uprave u skladu sa ovim zakonom.

Lukama od lokalnog značaja upravlja Pravno lice u skladu sa ovim zakonom.

Lučkim uslugama u lukama iz stava 2 ovog člana upravlja Organ uprave.

Lučkim uslugama u lukama iz stava 3 ovog člana upravlja Pravno lice, osim lučkim uslugama - pilotažom i tegljenjem.

Organ uprave i Pravno lice

Član 18

Organ uprave i Pravno lice vrše upravne i sa njima povezane stručne poslove, koji se odnose na:

- 1) staranje o izgradnji, rekonstrukciji, održavanju i upravljanju lukom ili djelom luke koja nije data na korišćenje u skladu sa zakonom;
 - 2) kontrolu i nadzor nad izgradnjom, rekonstrukcijom, održavanjem i korišćenjem luke ili dijela luke, pružanjem lučkih usluga i obavljanjem ostalih djelatnosti u luci, koje su date na korišćenje;
 - 3) obezbjeđenje uslova za obavljanje pomorskog saobraćaja i lučkih usluga u luci i na sidrištu luke;
 - 4) pripremu planova razvoja luka;
 - 5) obezbjeđenje poslovanja luke u skladu sa tržišnim principima;
 - 6) utvrđivanju maksimalnog iznosa naknade za lučke usluge;
 - 7) kontrolu izvršavanja ugovora u skladu sa ovim zakonom;
 - 8) regulaciju i koordinaciju odnosa i aktivnosti između privatnih partnera koji imaju zaključene ugovore o korišćenju luka;
 - 9) donošenje rješenja o plaćanju naknade za upotrebu operativne obale, sidrišta i ležarinu plovnih objekata;
 - 10) definisanje osnovne i operativne lučke infrastrukture u lukama od nacionalnog značaja i u lukama od lokalnog značaja, u kojima djelatnosti obavljaju dva i više lučkih operatora;
 - 11) donošenje Plana prostorne organizacije;
 - 12) kontrolu rada svih privrednih subjekata na lučkom području i usklađenost njihovog rada sa ovim zakonom, odnosno ugovorom o koncesiji;
 - 13) zabranu rada onim privrednim subjektima kod kojih je, prilikom inspekcijskog nadzora, utvrđeno da nemaju potpisane ugovore o koncesiji, a pružaju lučke usluge;
 - 14) druge poslove u skladu sa zakonom.
- Organ uprave vrši poslove uspostavljanja i održivosti PCS u lukama od nacionalnog značaja.

Sredstva za obavljanje poslova

Član 19

Sredstva za obavljanje poslova Organa uprave obezbjeđuju se u Budžetu Crne Gore (u daljem tekstu: Budžet) po osnovu:

- 1) naknade ostvarene od ugovora o koncesiji;
- 2) naknade za upotrebu lučke infrastrukture;
- 3) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Sredstva za obavljanje poslova u lukama od lokalnog značaja Pravno lice obezbjeđuje iz:

- 1) naknade ostvarene od ugovora o koncesiji;
- 2) naknade za upotrebu lučke infrastrukture;
- 3) drugih izvora u skladu sa zakonom.

U skladu sa ugovorom o koncesiji, koncesionar plaća naknadu za korišćenje luke, odnosno za obavljanje usluga u luci.

Dio naknade iz stava 1 ovog člana, usmjerava se jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se luka nalazi, u skladu sa zakonom koji uređuje finansiranje jedinica lokalne samouprave.

Naknade koje plaćaju korisnici usluga u lukama

Član 20

Korisnici usluga u lukama plaćaju:

- 1) naknade za upotrebu lučke infrastrukture, i to za: upotrebu operativne obale, sidrište luke i ležarinu;
- 2) naknade za lučke usluge.

Plaćanje naknade za upotrebu operativne obale isključuje obavezu plaćanja naknade za ležarinu broda ili drugog plovnog objekta i obratno za taj vremenski period.

Naknade iz stava 1 tačka 1 ovog člana, ne plaćaju ratni i javni plovni objekti crnogorske državne pripadnosti, kao ni strani ratni brodovi i brodovi kada borave u luci, radi iskrcavanja spašenih brodolomnika, umrlih ili bolesnih lica i njihovih pratilaca za vrijeme dok traju te radnje.

Visinu naknada iz stava 1 tačka 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo u zavisnosti od namjene luke, značaja luke, vrste pomorskog saobraćaja i stanja lučke infrastrukture i drugih elemenata.

Namjena naknada za upotrebu lučke infrastrukture

Član 21

Naknade iz člana 19 tačka 1 ovog zakona, za luke od nacionalnog značaja su prihod Budžeta, a za luke od lokalnog značaja Pravnog lica.

Naknade iz stava 1 ovog člana, koriste se za:

- 1) investiciono održavanje i izgradnju osnovne infrastrukture;
- 2) jaružanje u luci i na sidrištu luke.

Naknade iz stava 1 ovog člana, ostavrene u lukama od nacionalnog značaja, u cjelosti se kroz Budžet za svaku narednu godinu dodjeljuju Organu uprave i troše se u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Naknada za upotrebu operativne obale

Član 22

Naknada za upotrebu operativne obale plaća se za korištenje luke u svrhu ukrcaja i iskrcaja tereta, putnika i vozila sa uređenih lučkih površina.

Naknada iz stava 1 ovog člana, može da se odredi u zavisnosti od količine i vrste tereta, odnosno broj putnika i vozila ili dužinu obale odnosno plovnog objekta.

Naknade iz stava 1 ovog člana, plaća vlasnik plovnog objekta ili brodar koji koristi luku.

Naknada za ležarinu

Član 23

Naknada za ležarinu plovnih objekata plaća se za korištenje luke u bilo koju svrhu osim radi ukrcaja i iskrcaja tereta, putnika i vozila sa uređenih lučkih površina.

Naknada iz stava 1 ovog člana, može se odrediti samo u odnosu na vrijeme tokom kojeg brod koristi luku i na dužinu i namjenu broda.

Naknada iz stava 1 ovog člana, ne plaća se za vrijeme za koje se plaća naknada za upotrebu operativne obale.

Naknade iz stava 1 ovog člana, plaća vlasnik plovnog objekta ili brodar koji koristi luku.

Naknada za sidrište luke

Član 24

Naknada za upotrebu sidrišta luka naplaćuje se za brod ili drugi plovni objekat koji koristi sidrište luke.

Naknada iz stava 1 ovog člana, može da se odredi samo u odnosu na vrijeme tokom kojeg plovni objekat koristi luku i u zavisnosti od dužine i namjene.

Naknade iz stava 1 ovog člana, plaća vlasnik plovnog objekta ili brodar koji koristi luku.

Nalog za plaćanje naknade za upotrebu lučke infrastrukture

Član 25

Naknade za upotrebu lučke infrastrukture plaćaju se na osnovu naloga za plaćanje. Sadržaj i obrazac naloga iz stava 1 propisuje Ministarstvo.

Naknada za lučku uslugu

Član 26

Naknadu za lučku uslugu korisnici lučkih usluga plaćaju koncesionaru za usluge koje im koncesionar isporuči na osnovu ugovora o koncesiji.

Koncesionar određuje naknadu za lučku uslugu koja ne može da bude veća od iznosa naknade koje je odredio Organ uprave, odnosno Pravno lice, i o tome ih obavještava.

Pri određivanju maksimalnog iznosa naknada Organ uprave, odnosno Pravno lice, treba da vodi računa da ne ugrozi poslovanje koncesionara i privredni interes Crne Gore.

Ugovorom o koncesiji moraju se predvidjeti način i rokovi izmjene najviših iznosa lučkih naknada.

IV. KORIŠĆENJE LUKE ILI DIJELA LUKE, LUČKE INFRASTRUKTURE I SUPRASTRUKTURE I PRUŽANJE LUČKIH USLUGA – RUKOVANJE TERETOM I PUTNIČKE USLUGE

Primjena propisa za dodjelu koncesije

Član 27

Pravo korišćenja luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture, pravo pružanja lučkih usluga – rukovanje teretom i putničke usluge i pravo izgradnje, rekonstrukcije i održavanja luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture stiče se dodjelom koncesije u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređeno javno-privatno partnerstvo.

Ako koncesija podrazumijeva značajna kapitalna ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju, modernizaciju ili održavanje luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture primjenjuju se odredbe zakona kojim je uređeno javno-privatno partnerstvo.

Ako koncesija podrazumijeva korišćenje već izgrađene luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture uz manje infrastrukturne i operativne zahvate primjenjuju se odredbe ovoga zakona.

Zabranjena je izgradnja, rekonstrukcija i održavanje luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture i pružanje lučkih usluga – rukovanje teretom i putničke usluge, ako nije u skladu sa st. 1 i 3 ovog člana.

Odluku o dodjeli koncesije u skladu sa ovim zakonom, donosi Vlada.

Rok trajanja koncesije

Član 28

Koncesija za korišćenje luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture sa pravom pružanja lučkih usluga - rukovanje teretom i putničke usluge daje se na rok do 30 godina.

Rok trajanja koncesije iz stava 1 ovog člana, određuje se u zavisnosti od predmeta koncesije, ukupnih ekonomskih efekata koji se koncesijom postižu, visine, namjene i dinamike investicija i vremena potrebnog za povraćaj investicija.

Rok trajanja koncesije iz stava 1 ovog člana, može da se produži samo za period za koji koncesionar nije mogao da koristi koncesiju usljed više sile.

Pokretanje postupka dodjele koncesije

Član 29

Postupak za dodjelu koncesije u luci od nacionalnog značaja pokreće se javnim pozivom, koji objavljuje Organ uprave.

Postupak za dodjelu koncesije u luci od lokalnog značaja pokreće se javnim pozivom, koji objavljuje Pravno lice.

Poziv iz st. 1 i 2 ovog člana, mora da sadrži predmet, obim i trajanje prava, minimalne uslove, kriterijume za izbor, rokove i nacrt ugovora.

Rok za podnošenje ponuda za dodjelu koncesije ne može biti kraći od 30 dana od dana objave poziva.

Pripremne radnje

Član 30

Pripremne radnje za dodjelu koncesije pokreće Organ uprave ili Pravno lice.

Pripremne radnje iz stava 1 ovog člana, obuhvataju:

- 1) imenovanje Stručne komisije za dodjelu koncesija za luke;
- 2) izrada Studije opravdanosti za dodjelu koncesije;
- 3) procjena vrijednosti koncesije;
- 4) izrada dokumentacije za nadmetanje za dodjelu koncesije.

Stručna komisija za dodjelu koncesija za luke

Član 31

Stručnu komisiju za dodjelu koncesija za luke imenuje Vlada na predlog Organa uprave i Pravnog lica.

Komisija iz stava 1 ovog člana, imenuje se na period od četiri godine, a ista lica mogu biti ponovo imenovana.

Komisija iz stava 1 ovog člana, sastoji se od stalnih i promjenljivih članova.

Stalni članovi komisije iz stava 1 ovog člana, su stručnjaci iz oblasti pomorstva, prostornog planiranja, ekonomije i finansija, a promjenljivi članovi komisije su stručnjaci iz oblasti turizma, poljoprivrede, zaštite životne sredine i kulture.

Najmanje jedan stalni član komisije iz stava 1 ovog člana, mora da posjeduje važeći sertifikat iz oblasti javnih nabavki.

Promjenljivi članovi učestvuju u radu komisije iz stava 1 ovog člana, u zavisnosti od predmeta koncesije.

O učešću promjenljivih članova u radu komisije iz stava 1 ovog člana, odlučuje predsjednik komisije.

Nadležnost, sastav i imenovanje i visinu naknade i duga pitanja od značaja za rad komisije iz stava 1 ovog člana, propisuje Vlada.

Studija opravdanosti za dodjelu koncesije

Član 32

Studiju opravdanosti za dodjelu koncesije izrađuje koncedent.

U studiji iz stava 1 ovog člana, posebno se razmatraju javni interes, uticaj na životnu sredinu, finansijski efekti koncesije na Budžet, kao i usklađenost sa razvojnim planovima luka i prostornim planovima.

Ako se više koncesija dodjeljuje za isti ili sličan predmet koncesije, koncedent može izraditi jedinstvenu studiju opravdanosti dodjele koncesije za sve te koncesije, vodeći računa da studija jasno utvrdi posebnosti i elemente koji su neophodni za svaku pojedinačnu koncesiju.

Procijenjena vrijednost koncesije

Član 33

Koncedent procjenjuje vrijednost koncesije kao ukupnu vrijednost predmeta koncesije, izraženu u eurima, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV), uključujući sve predvidive izmjene ugovora o koncesiji i maksimalnu vrijednost tih izmjena.

Procijenjena vrijednost koncesije utvrđuje se kao procijenjeni ukupni prihod, bez PDV-a, koji će koncesionar, postupajući sa pažnjom dobrog privrednika, ostvariti na osnovu ugovora o koncesiji tokom njenog trajanja.

Procijenjena vrijednost koncesije izračunava se objektivnom metodom koja je utvrđena u dokumentaciji za nadmetanje.

Procijenjena vrijednost koncesije utvrđuje se na osnovu podataka iz studije opravdanosti za dodjelu koncesije.

Koncedent je dužan da prije početka postupka dodjele koncesije, utvrdi valjanu i dokumentovanu procijenjenu vrijednost koncesije.

Prilikom utvrđivanja procijenjene vrijednosti koncesije koriste se tržišne cijene u trenutku proračuna, u skladu sa propisima o procjeni vrijednosti imovine, ili eventualna cijena usluge koja će se primjenjivati u postupku dodjele koncesije.

Dokumentacija za nadmetanje

Član 34

Koncedent izrađuje dokumentaciju za nadmetanje na crnogorskom jeziku, koja se objavljuje zajedno sa obavještenjem o namjeri dodjele koncesije.

U postupku dodjele koncesije, svakom privrednom subjektu mora da bude omogućeno da pod jednakim uslovima preuzme dokumentaciju za nadmetanje.

Koncedent je dužan da na svojoj internet stranici obezbijedi neograničen, neposredan i besplatan pristup dokumentaciji za nadmetanje, počev od dana objavljivanja obavještenja o namjeri dodjele koncesije.

Sadržaj dokumentacije za nadmetanje

Član 35

Dokumentacija za nadmetanje mora da sadrži sve podatke potrebne da bi privredni subjekat mogao da pripremi zahtjev za učešće odnosno ponudu.

Dokumentacija za nadmetanje naročito sadrži:

- 1) opšte podatke – naziv i sjedište davaoca koncesije, PIB, kontakt telefon, broj faksa, internet adresu, adresu elektronske pošte, lice ili službu za kontakt, spisak privrednih subjekata sa kojima bi koncedent bio u sukobu interesa, opis objektivne metode procjene vrijednosti koncesije, procijenjenu vrijednost koncesije i vrstu koncesije;
- 2) podatke o predmetu koncesije – opis predmeta koncesije, tehničke specifikacije, uslove izvođenja radova i pružanje usluga, uslove za podugovaranje ili ustupanje koncesije, rok početka, rok završetka radova ili pružanja usluga, odnosno planirano trajanje ugovora o koncesiji;
- 3) razloge za isključenje privrednog subjekta, uslove pravne, poslovne, finansijske, tehničke i stručne sposobnosti, kao i dokaze kojima se potvrđuje ispunjenost tih uslova;
- 4) podatke o ponudi – sadržaj i način izrade, način dostavljanja, način utvrđivanja cijene ili naknade za koncesiju, kriterijume za izbor ponude i rok važenja ponude;
- 5) vrstu, instrument, uslove i rokove za dostavljanje garancije za ozbiljnost ponude i za izvršenje ugovora, kao i uslove i rokove za zadržavanje i naplatu garancije, u skladu sa vrijednošću i predmetom koncesije;
- 6) uslove i rokove za zadržavanje garancije za izvršenje ugovora po isteku ugovora o koncesiji;

- 7) nacrt ugovora o koncesiji;
- 8) navod o mogućim izmjenama ugovora o koncesiji;
- 9) ostale podatke – termin obilaska lokacije, odredbe koje se odnose na ponuđače, datum, vrijeme i mjesto dostave i otvaranja ponuda, podatke o dokumentima koji se vraćaju ponuđačima po završetku postupka, podatke o nadležnim organima od kojih ponuđač može pribaviti informacije o obavezama koje se odnose na poreze, zaštitu životne sredine, zaštitu na radu i druge važeće propise, rok za donošenje odluke o dodjeli koncesije (ako je određen), način i uslove plaćanja naknade za koncesiju, prava korišćenja nepokretnosti, naziv i adresu organa nadležnog za odlučivanje po žalbi, i druge podatke koje koncedent smatra potrebnim.

Pravo da koncedent određuje maksimalni iznos naknade u skladu sa članom 26 ovog zakona, mora da bude navedeno u dokumentaciji za nadmetanje i postaje sastavni dio budućeg ugovora o koncesiji.

Opis predmeta koncesije ne smije ograničavati tržišnu konkurenciju.

Dokumentacija za nadmetanje mora da bude izrađena na način koji omogućava uporedivost ponuda, uz poštovanje načela transparentnosti, konkurentnosti i jednakog tretmana učesnika.

Prije objavljivanja obavještenja o namjeri dodjele koncesije, na predlog stručne komisije za dodjelu koncesije za luke, Vlada treba da odobri nacrt ugovora o koncesiji, koji čini sastavni dio dokumentacije za nadmetanje.

Garancija

Član 36

Ponuđač je dužan da uz ponudu priloži dokaz o uplati novčanog depozita ili obezbjeđenju bankarske garancije, u visini i za period koji se odredi javnim oglasom.

Visina depozita i garancije iz stava 1 ovog člana, i period za koji se obezbjeđenje daje utvrđuje se srazmjerno vrijednosti predmeta koncesije.

Garancija ne može da bude veća od 5% procijenjene vrijednosti koncesije.

Ako istekne rok važenja ponude, a ponuđač na zahtjev davaoca koncesije produži rok važenja ponude, garancija se mora da se produži u skladu sa zahtjevom davaoca koncesije, o čemu koncedent pismenim putem obavještava ponuđača.

Koncedent utvrđuje rok u kojem je ponuđač dužan da dostavi produženu garanciju.

Koncedent vraća garanciju izabranom najpovoljnijem ponuđaču odmah po zaključenju ugovora o koncesiji, a ostalim ponuđačima nakon završetka postupka dodjele koncesije.

Kopija svih garancija se arhivira u dokumentaciji za nadmetanje.

Ako ponuđač odustane od obavezujuće ponude, koncedent aktivira garanciju.

Podobnost za učešće

Član 37

Na javnom nadmetanju za dodjelu koncesija ne mogu da učestvuju ponuđači:

- 1) nad kojima je pokrenut postupak stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj;
- 2) koji su pravosnažnom presudom osuđeni za krivično djelo:
 - kriminalnog udruživanja;
 - stvaranje kriminalne organizacije;
 - davanje mita;
 - primanje mita;
 - davanje mita u privrednom poslovanju;
 - primanje mita u privrednom poslovanju;
 - prevare;
 - terorizma;
 - finansiranje terorizma;
 - terorističko udruživanje;

- učestvovanje u stranim oružanim formacijama;
 - pranja novca;
 - trgovine ljudima;
 - trgovine maloljetnim licima radi usvojenja; i
 - zasnivanje ropskog odnosa i prevoz lica u ropskom položaju;
- 3) koji imaju neizmirene obaveze po osnovu plaćanja svih poreza i doprinosa;
- 4) sa kojima je zbog neispunjavanja obaveza raskinut ugovor o koncesiji zaključen u skladu sa ovim zakonom;
- 5) koji imaju obaveze po osnovu kazni izrečenih u krivičnom i prekršajnom postupku;
- 6) čiji podaci o poslovanju, svojini, finansijskim i fiskalnim evidencijama iz države u kojoj imaju sjedište, odnosno prebivalište, nijesu dostupni nadležnim organima Crne Gore;
- 7) čije je odgovorno lice odnosno njegov zakonski zastupnik pravosnažno osuđivan za krivično djelo iz tačke 2 ovog stava.
- Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana ne smatra se da je ponuđač nepodoban da učestvuje na javnom nadmetanju za dodjele koncesija, koji dokaže da nema obavezu plaćanja odnosno da mu je odobreno odlaganje plaćanja poreza i doprinosa, koje blagovremeno izvršava.
- Podobnost za učešće na javnom oglasu za dodjelu koncesije, ponuđači dokazuju dostavljanjem dokaza izdatih od nadležnih organa, koji nijesu stariji od 60 dana od dana otvaranja ponuda.

Obavještenje o namjeri dodjele koncesije

Član 38

Koncedent svoju namjeru o dodjeli koncesije objavljuje putem obavještenja.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana, sadrži naročito sljedeće podatke:

- 1) naziv, adresu, broj telefona, broj faksa i adresu elektronske pošte davaoca koncesije;
- 2) vrstu i predmet koncesije (prirodu i obim djelatnosti koja je predmet koncesije; mjesto, odnosno područje na kojem se djelatnost koncesije obavlja; rok trajanja koncesije; procijenjenu vrijednost koncesije; naznaku vrste postupka dodjele koncesije);
- 3) rok za dostavljanje ponuda (adresu na koju se ponude dostavljaju; mjesto i vrijeme otvaranja ponuda);
- 4) podobnost za učešće;
- 5) o pravnim, poslovnim, finansijskim, tehničkim i stručnim sposobnostima, kao i dokaze o ispunjenosti tih sposobnosti;
- 6) vrstu i iznos garancije koju su ponuđači dužni da dostave;
- 7) kriterijum za izbor ponude;
- 8) naziv i adresu organa nadležnog za rješavanje žalbi, kao i rokove i način podnošenja žalbe na odluku ili izmjenu odluke o dodjeli koncesije, odnosno odluku ili izmjenu odluke o poništenju postupka dodjele koncesije.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana, objavljuje se na obrascu.

Izgled i sadržaj obrasca iz stava 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Ponuda za dodjelu koncesije

Član 39

Ponuđač dostavlja svoju ponudu za dodjelu koncesije u roku utvrđenom u obavještenju o namjeri dodjeli koncesije, u pisanom obliku, u zatvorenoj koverti, sa naznakom predmeta koncesije na koji se odnosi, sa oznakom „ne otvaraj“ i adresom ponuđača.

Rok za dostavljanje ponude iz stava 1 ovog člana je najmanje 30 dana od dana objavljivanja obavještenja o namjeri dodjele koncesije.

Pri određivanju roka za dostavljanje ponuda, koncedent uzima u obzir složenost predmeta koncesije i objektivno vrijeme potrebno za izradu ponude.

Pri izradi ponude, ponuđač je dužan da se pridržava zahtjeva i uslova utvrđenih u dokumentaciji za nadmetanje.

Ponuda se izrađuje na crnogorskom jeziku, a cijene se izražavaju u eurima.

U roku za dostavljanje ponuda, ponuđač može da izmijeni, dopuni ili odustane od ponude.

Nakon isteka roka, ponuda se ne može mijenjati.

Na zahtjev koncedenta, ponuđač može produžiti rok važenja svoje ponude.

Otvaranje ponuda za dodjelu koncesije

Član 40

U postupku dodjele koncesije, stručna komisija za dodjelu koncesija za luke sprovodi otvaranje ponuda.

Otvaranje ponuda započinje na mjestu i u vrijeme koje je navedeno u obavještenju o namjeri dodjele koncesije i dokumentaciji za nadmetanje.

Ponude koje stignu nakon isteka roka vraćaju se ponuđaču neotvorene.

Ponude otvara stručna komisija za dodjelu koncesija za luke.

Prilikom otvaranja ponude za dodjelu koncesije mogu da prisustvuju samo ovlašćeni predstavnici ponuđača i stručna komisija za dodjelu koncesija za luke.

O otvaranju ponuda za dodjelu koncesije sastavlja se zapisnik, koji se odmah uručuje prisutnim ponuđačima, a ostalim na njihov pisani zahtjev.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, koncedent može da odluči da otvaranje ponuda za dodjelu koncesije bude javno i to mora da navede u dokumentaciji za nadmetanje.

Pregled i ocjena ponuda za dodjelu koncesije

Član 41

Nakon otvaranja ponuda, stručna komisija za dodjelu koncesija za luke vrši pregled i ocjenu ponuda na osnovu kriterijuma i uslova iz dokumentacije za nadmetanje.

Pregled i ocjena ponuda za dodjelu koncesije su tajni do donošenja odluke o dodjeli koncesije ili poništenju postupka.

O pregledu i ocjeni ponuda za dodjelu koncesije sastavlja se zapisnik, koji se dostavlja zajedno sa odlukom o dodjeli koncesije ili o poništenju postupka dodjele koncesije.

Stručna komisija za dodjelu koncesija za luke će odbiti neuredne ponude za dodjelu koncesije rješenjem.

U toku pregleda i ocjene ponuda za dodjelu koncesije, koncedent može da pozove ponuđače da u pisanoj formi pojašne ili dopune ponudu za dodjelu koncesije, u roku od najmanje pet dana, a najviše deset dana.

Pojašnjenja i dopune ponude za dodjelu koncesije mogu da se odnose samo na nejasnoće ili propuste koji se mogu otkloniti.

Pojašnjenja i dopune ponude za dodjelu koncesije ne smiju da utiču na izmjenu ponude za dodjelu koncesije, već samo na dopunu dostavljenih dokumenata.

Traženje pojašnjenja ne smije izazvati diskriminaciju niti nepravičan tretman ponuđača.

Ako ponuđač ne dostavi traženo pojašnjenje u propisanom roku, njegova ponuda za dodjelu koncesije se odbacuje rješenjem kao neuredna.

Protiv rješenja iz st. 4 i 9 ovog člana, može se uložiti žalba Komisiji.

Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije

Član 42

Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije su:

- 1) ekonomski najpovoljnija ponuda, koja se ocjenjuje prema sljedećim elementima:
 - kvalitet;
 - tehnička rješenja;
 - inovativnost;

- funkcionalnost;
- ekološke karakteristike;
- troškovi održavanja;
- rokovi izvršenja;
- naknada za koncesiju i drugi; ili

2) najviša ponuđena naknada za dodjelu koncesije.

Ako se izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije vrši prema kriterijumu ekonomski najpovoljnije ponude, koncedent u dokumentaciji navodi sve kriterijume i njihov značaj.

Ako se izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije zasniva na najvišoj naknadi, u dokumentaciji se precizno navodi visine naknade za koncesiju u eurima.

Ako je određena minimalna naknada za koncesiju, koncedent je dužan da taj iznos navede u dokumentaciji.

Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije, moraju da budu nediskriminatorni i u vezi sa predmetom koncesije.

Pri određivanju kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije, koncedent je dužan poštovati načela utvrđena ovim zakonom.

Ako su dvije ili više ponuda za dodjelu koncesije jednako rangirane, prednost ima ponuda koja je ranije pristigla.

Odluka o dodjeli koncesije

Član 43

Odluku o dodjeli koncesije donosi koncedent, na osnovu izvještaja stručne komisije za dodjelu koncesija za luke.

Odluka iz stava 1 ovog člana, objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Stručne komisije za dodjelu koncesija za luke dostavlja predlog odluke iz stava 1 ovog člana, zajedno sa zapisnicima i pratećom dokumentacijom svakom ponuđaču bez odlaganja.

Rok za donošenje odluke iz stava 1 ovog člana, počinje da teče dan nakon isteka roka za dostavljanje ponuda za dodjelu koncesija i ne može da bude duži od 30 dana.

Sadržaj odluke o dodjeli koncesije

Član 44

Odluka o dodjeli koncesije naročito sadrži:

- 1) naziv koncedenta;
- 2) broj i datum odluke o dodjeli koncesije;
- 3) naziv izabranog ponuđača;
- 4) osnovna prava i obaveze ugovornih strana;
- 5) vrstu i predmet koncesije;
- 6) prirodu, obim i mjesto obavljanja djelatnosti;
- 7) rok trajanja koncesije;
- 8) posebne uslove za izvršenje koncesije;
- 9) iznos ili osnov za utvrđivanje naknade za koncesiju;
- 10) rok za zaključenje ugovora o koncesiji;
- 11) obrazloženje izbora ponude;
- 12) vrstu i vrijednost garancije za izvršenje ugovora;
- 13) uputstvo o pravnom lijeku;
- 14) potpis odgovornog lica koncedenta.

Odluka o poništenju postupka dodjele koncesije

Član 45

Koncedent će poništiti postupak dodjele koncesije u sljedećim slučajevima:

- 1) ako nastanu okolnosti koje bi, da su bile poznate ranije, spriječile raspisivanje postupka;
- 2) ako nije dostavljena nijedna ponuda za dodjelu koncesije;
- 3) ako se nakon otvaranja ponuda za dodjelu koncesija, utvrdi da nijedna ponuda nije uredna.

Odluka o poništenju postupka dodjele koncesije se donosi u formi rješenja, koje se dostavlja ponuđačima bez odlaganja i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Naknada za dodjelu koncesije

Član 46

Naknada za dodjelu koncesije sastoji se od godišnjeg fiksnog i varijabilnog dijela.

Fiksni dio naknade iz stava 1 ovog člana, utvrđuje se prema površini morskog i kopnenog dijela luke datog u koncesiju.

Varijabilni dio naknade iz stava 1 ovog člana, utvrđuje se u procentu prihoda ostvarenog obavljanjem djelatnosti za koju je koncesija dodijeljena, pri čemu godišnji iznos varijabilnog dijela naknade za sve godine korišćenja ne može da bude manji od iznosa utvrđenog studijom opravdanosti za dodjelu koncesije.

Početni iznosi naknade prilikom raspisivanja javnog poziva za prikupljanje ponuda određuju se na osnovu proračuna i analiza iz studije opravdanosti za dodjelu koncesije, uzimajući u obzir sljedeće kriterijume: predmet koncesije, procijenjenu vrijednost koncesije, rok trajanja, rizike i troškove koje koncesionar preuzima, očekivanu dobit, opremljenost i vrijednost imovine, te površinu luke ili dijela luke koja se daje u koncesiju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako koncedent ocijeni opravdanom studiju opravdanosti za dodjelu koncesije, naknada za koncesiju može se odrediti isključivo u fiksnom dijelu.

Početni iznos naknade za dodjelu koncesije, u zavisnosti od namjene koncesije, sadržaja ponude i kriterijuma iz stava 4 ovog člana, za ocjenu ponuda za dodjelu koncesije propisuje Ministarstvo.

Način utvrđivanja koncesione naknade za pravna lica iz člana 94 ovog zakona propisuje Vlada.

Izmjene ugovora o koncesiji

Član 47

Koncesionar može zatražiti od koncedenta izmjenu ugovora o koncesiji bez pokretanja novog postupka dodjele koncesije:

- 1) ako koncesionar, radi izmjene dokumenata prostornog uređenja odnosno akata za sprovođenje dokumenata prostornog uređenja, zatraži promjenu obuhvata koncesije;
- 2) zbog investicije koja nije bila predviđena dokumentacijom za nadmetanje, a koja je neophodna usljed događaja izazvanih višom silom ili zbog prilagođavanja novim tehnološkim ili poslovnim uslovima, ako je koncesionar primoran da izvrši prilagođavanja zbog promjene u propisima.

Koncesionar može tokom trajanja koncesije da dostavi obrazloženi zahtjev za izmjenu ugovora o koncesiji, uz koji se prilaže studija opravdanosti izmjene ugovora.

Koncedent donosi odluku kojom odobrava i/ili odbija zahtjev iz stava 2 ovog člana, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Ako koncedent odbije zahtjev za produženje roka, ali odobri investiciju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, novi koncesionar je obavezan da vrati dio investicije koja se, prema studiji opravdanosti za dodjelu koncesije, ne može amortizovati u preostalom periodu trajanja koncesije.

Vrijednost izmjene ugovora o koncesiji ne smije da pređe 50% prvobitno procijenjene vrijednosti koncesije.

Ustupanje koncesije

Član 48

Koncesionar, uz pisanu saglasnost koncedenta, može da prenese dio ili sva prava i obaveze iz ugovora o koncesiji na treće lice.

Prenos prava i obaveza iz stava 1 ovog člana, ne oslobađa koncesionara odgovornosti za ispunjavanje obaveza iz ugovora o koncesiji.

Prestanak koncesije

Član 49

Koncesija prestaje u sljedećim slučajevima:

- 1) istekom roka na koji je zaključen ugovor o koncesiji;
- 2) u slučaju da nasljednici, odnosno pravni sljedbenici ne zatraže potvrdu koncesije u roku od 30 dana od smrti koncesionara, odnosno brisanja koncesionara iz Centralnog registra privrednih i drugih subjekata;

3) raskidom ugovora o koncesiji u skladu sa propisom kojim se uređuju obligacioni odnosi;

4) oduzimanjem koncesije.

Koncesija će se oduzeti, ako:

1) je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije koncesionara, osim u slučaju postupka reorganizacije po zakonu kojim se uređuje insolventnost privrednih društava, pod uslovom da koncesionar izvršava obaveze iz ugovora o koncesiji;

2) je koncesija data na osnovu netačno iskazanih podataka koji su od značaja za dodjelu koncesije;

3) se obavljanjem koncesione djelatnosti ugrožava životna sredina i zdravlje ljudi ili zaštićena područja i objekti, što se u vrijeme dodjele koncesije nije moglo predvidjeti, niti se može spriječiti, osim oduzimanjem koncesije, odnosno prestankom obavljanja koncesione djelatnosti;

4) koncesionar izvrši prenos koncesije bez pisane saglasnosti koncedenta;

5) koncesionar i pored pisanog upozorenja od strane Organa uprave ili Pravnog lica odmah, a najkasnije u roku od sedam dana, ne uskladi visinu naknada za lučke usluge;

6) koncesionar ne poštuje red u luci;

7) se koncesionar ne pridržava investicionog programa iz ugovora o koncesiji;

8) koncesionar ne plaća naknadu za koncesiju u skladu sa ugovorom o koncesiji;

9) koncesionar ne obavlja djelatnost u skladu sa ugovorom o koncesiji;

10) koncesionar i pored pisanog upozorenja od strane Organa uprave ili Pravnog lica ne ukloni o svom trošku odmah, a najkasnije u roku od 60 dana, izgrađene objekte lučke infrastrukture i suprastrukture koji nijesu predviđeni ugovorom o koncesiji.

Objekti iz stava 2 tačka 10 ovog člana, nakon oduzimanja koncesije, ukloniće se o trošku koncesionara kome je oduzeta koncesija.

Uređenje međusobnih odnosa po prestanku koncesije

Član 50

Najkasnije 12 mjeseci prije isteka roka koncesije, koncesionar je ovlašćen da podnese zahtjev koncedentu za procjenu izvršene neamortizovane vrijednosti investicije, koja je odobrena od strane koncedenta, a koja nije bila predviđena studijom opravdanosti za dodjelu koncesije.

Procjenu neamortizovane vrijednosti obavlja ovlašćeni sudski vještak.

Na povrat neamortizovane vrijednosti investicije, u skladu sa nalazom ovlašćenog sudskog vještaka, koncedent će obavezati novog koncesionara.

Nakon prestanka koncesije, koncesionar dužan je da u roku od dva mjeseca napusti prostor koji je predmet koncesije.

Nakon prestanka koncesije, koncesionar može u roku od dva mjeseca da preuzme ostatke objekata u koje je investirao, ako oni nisu trajno povezani sa lukom, ako je to moguće po prirodi stvari i bez štete za luku, i ako nisu obuhvaćeni procjenom iz stava 2 ovog člana.

Ako su ostaci objekata trajno povezani sa lukom ili obuhvaćeni procjenom iz stava 2 ovog člana, smatraju se da pripadaju luci.

Koncesionar koji je izgradio objekte lučke suprastrukture na osnovu koncesije, te objekte će ukloniti nakon prestanka ugovora o koncesiji, osim ako ugovorom o koncesiji nije drukčije regulisano.

Ako koncesionar namjerava da proda objekte lučke suprastrukture, koji su ostali u njegovom vlasništvu nakon prestanka ugovora o koncesiji, a koji su bili u funkciji koncesione djelatnosti, koncedent ima pravo preče kupovine u roku od 120 dana od dana dobijanja ponude koncesionara.

Po prestanku koncesionog odnosa po BOT sistemu uključujući i druge oblike ovog sistema koncesionar koncedentu predaje objekte lučke suprastrukture, koji su izgrađeni i angažovani za obavljanje djelatnosti u dobrom funkcionalnom stanju, u skladu sa ugovorom o koncesiji.

V. PRUŽANJE LUČKIH USLUGA I FINANANSIJSKA TRANSPARENTNOST LUKA

Organizacija lučkih usluga

Član 52

Prilikom organizacije pružanja lučkih usluga u lukama primjenjuju se:

- minimalni uslovi za pružanje lučkih usluga;
- ograničenje broja pružalaca usluga;
- obaveze pružanja javnih usluga;
- ograničenja povezana sa unutarašnjim operaterima.

Uslovi pristupa objektima, postrojenjima i opremi luke moraju da budu pravični, razumni i nediskriminirajući.

Nedozvoljeno obavljanje djelatnosti

Član 51

Zabranjeno je svako obavljanje djelatnosti za koju je potrebna koncesija, a koja se obavlja bez prethodno dodijeljene koncesije.

Koncesionaru koji izvršava ugovor o koncesiji zabranjeno je obavljanje djelatnosti izvan obima koncesije određenog ugovorom o koncesiji.

Obavljanjem djelatnosti izvan obima koncesije smatra se svako prekoračenje ovlašćenja koja proizlaze iz ugovora o koncesiji, uključujući bilo koji oblik samovoljnog proširenja primjene tih ovlašćenja.

Zabranjeno je obavljanje bilo koje djelatnosti koja služi ili je neposredno ili posredno usmjerena na nezakonito korišćenje predmeta koncesije, uključujući korišćenje dobra stečenog nezakonitim korišćenjem predmeta koncesije za obavljanje druge djelatnosti i/ili sticanje materijalne koristi.

Organ uprave ili Pravno lice ima ovlašćenje da, po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresovanog lica, donese rješenje o zabrani pružanja lučkih usluga subjektu koji nije koncesionar ili ne ispunjava minimalne uslove propisane ovim zakonom.

Rješenje iz stava 5 ovog člana sprovodi se bez odlaganja.

Pružanje osnovnih lučkih usluga

Član 53

Pružanje osnovnih lučkih usluga – vezivanje, snabdijevanje gorivom, sakupljanje broskog otpada i ostataka tereta, pilotaža i tegljenje dodjeljuje se na osnovu koncesije u skladu sa čl. 29 do 51 ovog zakona.

Koncesija iz stava 1 ovog člana, dodjeljuje se na rok do deset godina.

Pružanje pomoćnih lučkih usluga

Član 54

Pružanje pomoćnih lučkih usluga dodjeljuje se na osnovu odobrenja koje izdaje Organ uprave ili Pravno lice na zahtjev privrednog subjekta, koji ispunjava minimalne uslove (registracija, kadrovi, oprema, osiguranje, bezbjednosni plan, zaštita životne sredine).

Odobrenje iz stava 1 ovog člana, izdaje se na period do pet godina, uz mogućnost obnavljanja.

Organ uprave ili Pravno lice može da oglasi javni poziv za određene kategorije pomoćnih usluga, radi reda i bezbjednosti u luci ili ograničenog prostora.

Organ uprave ili Pravno lice može da odbije ili ukine odobrenje iz stava 1 ovog člana, za pružanje pomoćnih lučkih usluga u slučaju:

- neistinitih podataka;
- neispunjavanja ili gubitka minimalnih uslova;
- teže ili ponovljene povrede reda u luci;
- ugrožavanja bezbjednosti; i
- ili zagađenja životne sredine i neplaćanje naknada.

Organ uprave ili Pravno lice vodi evidenciju izdatih odobrenja iz stava 1 ovog člana, za pružanje pomoćnih lučkih usluga, sa osnovnim podacima (subjekat, vrsta usluge, rok važenja).

Pomoćne lučke usluge koje nijesu neposredno u funkciji obavljanja osnovnih lučkih usluga ne mogu se obavljati u lukama ako se time isključuje ili ograničava obavljanje osnovnih lučkih usluga.

Pružalac pomoćnih lučkih usluga, dužan je da plati naknadu za dobijanje odobrenja iz stava 1 ovog člana, i da plaća godišnju naknadu za period na koji je izdato odobrenje.

Naknadu iz stava 7 ovog člana, propisuje Ministarstvo i prihod su Budžeta za luke od nacionalnog značaja, odnosno Pravnog lica, za luke od lokalnog značaja i koriste se za održavanje i unapređenje osnovne lučke infrastrukture.

Zabranjeno je obavljanje pomoćnih lučkih usluga ako za obavljanje tih usluga nije izdato odobrenje iz stava 1 ovog člana.

Način izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana, sadržaj i izgled odobrenja, način kontrole ispunjavanja uslova utvrđenih odobrenjem, način razmjene informacija sa pružaocem pomoćnih lučkih usluga, kao i način plaćanja naknada za odobrenja propisuje Ministarstvo.

Minimalni uslovi za pružanje lučkih usluga

Član 55

Pružalac lučkih usluga, mora da ispunjava minimalne uslove za pružanje lučke usluge.

Minimalni uslovi za pružanje lučkih usluga odnose se na:

- 1) stručne kvalifikacije pružalaca lučkih usluga i njihovih zaposlenih;

- 2) finansijsku sposobnost pružalaca lučkih usluga;
- 3) opremu potrebnu za pružanje odgovarajuće lučke usluge u redovnim i sigurnim uslovima, i sposobnost održavanja te opreme na odgovarajućem nivou;
- 4) dostupnost odgovarajuće lučke usluge svim korisnicima, na svim vezovima i bez prekida, danju i noću, tokom cijele godine;
- 5) usklađenost sa uslovima pomorske sigurnosti, bezbjednosne zaštite luke i pristupa luci, njenim postrojenjima, opremi, zaposlenim i drugim licima;
- 6) usklađenost sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine;
- 7) usklađenost sa propisima kojima se uređuju socijalni i radni odnosi i propisima kojima se uređuju uslovi u pogledu broja zaposlenih i uslovi povezani sa satima rada i satima odmora za pomorce;
- 8) dobar ugled pružaoca lučke usluge.

Minimalni uslovi moraju da:

- 1) budu transparentni, objektivni, nediskriminirajući, proporcionalni i odgovarajući za kategoriju i vrstu pojedine lučke usluge;
- 2) se realizuju do isteka dodijeljenog prava na pružanje lučke usluge.

Ministarstvo može, radi obezbjeđenja potpune usklađenosti sa stavom 2 tačka 7 ovog člana, da obaveže plovne objekte koji se pretežno koriste za tegljenje ili vezivanje u lukama na teritoriji Crne Gore, da plove pod crnogorskom zastavom, o čemu obavještava Evropsku Komisiju prije objavljivanja poziva za nadmetanje, odnosno prije uvođenja obaveze plovidbe pod crnogorskom zastavom, ako poziv za nadmetanje nije predviđen.

Organ uprave, odnosno Pravno lice objavljuje na svojoj internet stranici minimalne uslove iz stava 2 ovog člana i postupak dodjele prava na pružanje lučkih usluga pod tim uslovima, najmanje tri mjeseca prije datuma od kojeg ti uslovi postaju primjenjivi.

Postupak za obezbjeđivanja ispunjavanja minimalnih uslova

Član 56

Organ uprave ili Pravno lice, dužno je da sa pružaocima lučkih usluga postupa transparentno, objektivno, nediskriminirajuće i proporcionalno.

Organ uprave ili Pravno lice dodjeljuje ili uskraćuje pravo na pružanje lučkih usluga na osnovu minimalnih uslova iz člana 55 ovog zakona, najkasnije u roku od četiri mjeseca od prijema zahtjeva i potrebne dokumentacije za dodjelu prava.

U slučaju uskraćivanja prava na pružanje lučkih usluga Organ uprave, odnosno Pravno lice, dužno je da sačini obrazloženje o neispunjenosti minimalnih uslova iz člana 55 stav 2 ovoga zakona

Ograničenje broja pružalaca lučkih usluga

Član 57

Organ uprave, odnosno Pravno lice može da ograniči broj pružalaca lučkih usluga za određenu lučku uslugu, ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uslova:

- 1) postoji nedostatak ili rezervisana upotreba zemljišta ili obalnog prostora pod uslovom da je ograničenje u skladu sa odlukama ili planovima Organa uprave, odnosno Pravnog lica i prema potrebi, drugih nadležnih državnih organa u skladu sa zakonom;
- 2) ne postoji ograničenje koje ometa izvršavanje obaveze pružanja javnih usluga iz člana 59 ovog zakona, ili ne postoji ograničenje koje uzrokuje pretjerano visoke troškove u vezi sa izvršavanjem tih obaveza Organu uprave, odnosno Pravnom licu ili korisnicima luke;
- 3) ne postoji ograničenje koje je suprotno potrebi za obezbjeđivanjem sigurnih ili za zaštitu životne sredine prihvatljivih lučkih operacija;
- 4) da je značaj lučke infrastrukture ili priroda lučkog saobraćaja takva da djelatnost više pružalaca lučkih usluga u luci ne bi bila moguća.

Organ uprave, odnosno Pravno lice objavljuje svaki predlog ograničenja broja pružalaca lučkih usluga sa obrazloženjem u skladu sa stavom 1 ovoga člana, tri mjeseca prije donošenja odluke o ograničenju broja pružalaca lučkih usluga, radi davanja primjedbi zainteresovanih strana u razumnom roku.

Organ uprave, odnosno Pravno lice na svojoj internet stranici javno objavljuje odluku o ograničenju broja pružalaca lučkih usluga.

Ako Organ uprave, odnosno Pravno lice ustanovi da lučki sektor, zajedno sa svojim lučkim uslugama, sprovodi djelatnost koja je direktno izložena tržišnom takmičenju u tom slučaju ne moraju se objaviti predlog ograničenja broja pružalaca iz stava 2 ovog člana i odluka iz stava 3 ovog člana.

Ako Organ uprave, odnosno Pravno lice odluči da ograniči broj pružalaca lučkih usluga, dužno je da sprovede postupak izbora koji mora da bude otvoren za sve zainteresovane strane, te da bude nediskriminatorski i transparentan.

Organ uprave, odnosno Pravno lice objavljuje informacije o lučkim uslugama koje treba da se pružaju, kao i o postupku izbora, i obezbjeđuje da sve relevantne informacije potrebne za pripremu ponuda za pružanje lučkih usluga budu stvarno dostupne svim zainteresovanim stranama.

Zainteresovanim stranama mora se ostaviti rok za podnošenje prijave iz stava 6 ovog člana, koji ne može biti kraći od 30 dana.

Organ uprave odnosno Pravno lice objavljuje na svojim internet stranicama ili na drugi prikladan način informacije o lučkim uslugama koje se odnose na postupak izbora, i pripremu prijave zainteresovanih strana.

St. 5, 6 i 7 ovog člana ne primjenjuju se u slučajevima iz stava 4 ovog člana, i člana 60 ovoga zakona.

Svako ograničenje ili prestanak prava na pružanje lučke usluge, Organ uprave odnosno Pravno lice dužno je da detaljno obrazloži u skladu sa načelima iz člana 56 stav 1 ovog zakona.

Samostalno pružanje lučkih usluga

Član 58

Ako Organ uprave, odnosno Pravno lice samostalno pruža lučke usluge ili ih pruža pravno lice nad kojim Organ uprave, odnosno Pravno lice obavlja nadzor i postupak iz člana 57 ovog zakona, umjesto Organa uprave, odnosno Pravnog lica može preuzeti Ministarstvo, u cilju izbjegavanja sukoba interesa.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, broj pružalaca lučkih usluga ne smije da bude manji od dva, osim ako je ograničenje broja pružalaca lučkih usluga na jednog pružaoca u skladu sa članom 57 stav 1 ovog zakona.

Obaveza pružanja javne usluge

Član 59

Organ uprave, odnosno Pravno lice, može pružaoce lučkih usluga obavezati na pružanje javnih usluga povezanih sa lučkim uslugama u slučajevima kada je potrebno obezbijediti barem jedan od sljedećih uslova:

- 1) dostupnost lučke usluge svim korisnicima luke, na svim vezovima i bez prekida danju i noću, tokom cijele godine;
- 2) dostupnost usluge svim korisnicima pod jednakim uslovima;
- 3) troškovnu pristupačnost usluge za određene kategorije korisnika;
- 4) sigurnost, bezbjedonosnu zaštitu ili održivost lučkih operacija;
- 5) pružanje odgovarajućih javnih usluga prevoza;
- 6) teritorijalnu povezanost.

Obaveze pružanja javne usluge iz stava 1 ovog člana, moraju da budu jasno određene, transparentne, nediskriminirajuće i provjerljive i da garantuju jednakost pristupa svim pružaocima lučkih usluga sa sjedištem u Crnoj Gori ili Evropskoj uniji.

Ako Organ uprave, odnosno Pravno lice obaveže pružaoca lučkih usluga na pružanje javnih usluga za istu lučku uslugu u svim lukama otvorenim za međunarodni saobraćaj, Ministarstvo će o tome obavijestiti Evropsku Komisiju.

U slučaju poremećaja u pružanju lučkih usluga za koje su nametnute obaveze pružanja javnih usluga ili u slučaju neposrednog rizika od nastanka takve situacije, Organ uprave, odnosno Pravno lice, može izuzetno direktno dodijeliti pružanje usluga drugom pružalacu usluga na period do najviše dvije godine, i tokom tog perioda Organ uprave, odnosno Pravno lice je dužano sprovesti novi postupak izbora pružalaca lučkih usluga ili postupiti u skladu sa članom 60 ovog zakona.

Kolektivno sektorsko djelovanje ne predstavlja poremećaj u pružanju lučkih usluga iz stava 4 ovog člana.

Unutrašnji operater

Član 60

Organ uprave, odnosno Pravno lice može lučku uslugu pružati samostalno ili preko pravnog lica nad kojim obavlja nadzor kao nad svojim organizacionim jedinicama, pod uslovom da se član 55 ovog zakona, primjenjuje jednako na sve koncesionare, koji pružaju istu lučku uslugu, u skladu sa članom 57 ovog zakona.

U slučaju iz stava 1 ovog zakona, pružalac lučkih usluga smatra se unutrašnjim operaterom.

Obavljanje nadzora nad pravnim licem u skladu sa stavom 1 ovog člana smatra se obavljanje radnji koje imaju presudan uticaj na strateške ciljeve i na važnije odluke tog pravnog lica.

U slučajevima ograničavanja broja pružalaca lučkih usluga u skladu sa članom 57 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, unutrašnji operater ograničen je na pružanje dodijeljene lučke usluge samo u luci ili lukama u kojima mu je Organ uprave, odnosno Pravno lice dodijelilo pravo pružanja lučke usluge.

St. 1 do 4 ovog člana primjenjuju se isključivo u slučaju poremećaja u pružanju lučkih usluga iz člana 59 stav 4 ovog zakona.

Zaštita prava zaposlenih

Član 61

Organ uprave, odnosno Pravno lice dužno je da od odabranog pružaoca lučkih usluga zahtijeva da obezbijedi uslove rada u skladu sa propisima kojima su uređeni socijalni i radni odnosi.

U slučaju promjene pružaoca lučkih usluga, zbog dodjele ugovora o koncesiji, zaposleni imaju ista prava kao zaposleni u slučaju promjene poslodavca u skladu sa zakonom kojim su uređeni radni odnosi, kod novoimenovanog pružaoca lučkih usluga.

Finansijska transparentnost

Član 62

Sredstva koja se Organu uprave, odnosno Pravnom licu ili pružaocu lučke usluge, dodjeljuju iz Budžeta, moraju se transparentno voditi u računovodstvenom sistemu, kako bi se jasno prikazalo sljedeće:

- 1) javna sredstva koja se daju na raspolaganje;
- 2) javna sredstva koja se stavljaju na raspolaganje preko posrednika privrednih subjekata ili javnih finansijskih institucija;
- 3) namjena za koju su ta javna sredstva dodijeljena.

Ako Organ uprave, odnosno Pravno lice ili drugi pružalac lučke usluge koji prima javna sredstva samostalno pruža lučke usluge ili jaružanje ili takve usluge pruža drugi subjekt u njegovo ime, dužno je da za tu finansiranu lučku uslugu ili jaružanje vodi odvojeni računovodstveni sistem od sistema za druge djelatnosti, na način da su:

- 1) svi troškovi i prihodi pravilno dodijeljeni ili raspoređeni na osnovu dosljedne primjene i objektivno opravdanih načela troškovnog računovodstva;
- 2) načela troškovnog računovodstva prema kojima se vode posebni računi jasno utvrđena.

Sredstva iz stava 1 ovog člana, podrazumijevaju bilo kakav oblik javne finansijske pomoći, uključuju akcionarski kapital, bespovratna sredstva, sredstva koja se vraćaju samo u određenim okolnostima, zajmove uključujući prekoračenja po računu i predzajmove inekcija kapitala, te garancije Vlade.

Organ uprave, odnosno Pravno lice ili drugi pružalac lučke usluge koji te usluge pruža u ime Organa uprave, odnosno Pravnog lica dužan je čuvati podatke o finansijskim odnosima iz st. 1 i 2 ovog člana, u roku od pet godina od kraja fiskalne godine na koju se ti podaci odnose.

Organ uprave, odnosno Pravno lice ili drugi pružalac lučke usluge koji te usluge pruža u ime Organa uprave, odnosno Pravnog lica, u slučaju tužbe i na zahtjev, dužno je Ministarstvu staviti na raspolaganje podatke iz st. 1 i 2 ovog člana i druge relevantne podatke, radi utvrđivanja usklađenosti sa odredbama ovoga zakona.

Ministarstvo je dužno da podatke iz stava 5 ovog člana, dostavi Evropskoj Komisiji na zahtjev, u roku od tri mjeseca.

Ako Organ uprave, odnosno Pravno lice ili drugi pružalac lučke usluge koji te usluge pruža u ime Organa uprave, odnosno Pravnog lica nije primio javna sredstva u prethodnim obračunskim godinama, ali počne da ostvaruje korist od javnih sredstava, dužni da postupaju u skladu sa st. 1 i 2 ovoga člana, od obračunske godine koja slijedi nakon prenosa javnih sredstava.

Ako su javna sredstva isplaćena kao kompenzacija za obavezu pružanja javnih usluga, ona se posebno iskazuju u računovodstvenom sistemu i ne smiju se prenositi na bilo koju drugu uslugu ili poslovnu aktivnost.

Finansijska transparentnost naknade za lučke usluge

Član 63

Naknade za lučke usluge iz člana 20 ovog zakona, koje pruža unutrašnji operater u sklopu obaveze pružanja javne usluge, naknade za usluge pilotaže koje nijesu izložene efikasnoj tržišnoj konkurenciji, naknade koje naplaćuju pružaoci lučkih usluga, moraju da budu utvrđene transparentno, objektivno i nediskriminirajuće i da budu proporcionalne trošku pružene usluge.

Naknade za lučke usluge mogu da budu fakturisane u sklopu naknade za upotrebu lučke infrastrukture ili u sklopu drugih plaćanja i u tom slučaju pružalac lučkih usluga, Organ uprave, odnosno Pravno lice, osiguravaju da korisnik lučke usluge i dalje može lako prepoznati iznos naknade za lučke usluge.

Pružalac lučkih usluga, u slučaju tužbe i na zahtjev, dužan je Ministarstvu staviti na raspolaganje sve relevantne informacije o razlozima koji utiču na utvrđivanje strukture i nivo naknade za lučke usluge iz stava 1 ovog člana.

Finansijska transparentnost naknade za upotrebu lučke infrastrukture

Član 64

Naknade za upotrebu lučke infrastrukture iz člana 20 ovog zakona, mogu da budu fakturisane u sklopu naknade za lučke usluge ili u sklopu drugih plaćanja i u tom slučaju Organ uprave, odnosno Pravno lice je dužno da posebno iskaže iznos naknade za upotrebu lučke infrastrukture u sklopu tog računa.

Organ uprave, odnosno Pravno lice je dužno da strukturu i visinu naknade za upotrebu lučke infrastrukture utvrdi u skladu sa strategijom razvoja luka, planovima ulaganja u luke, planovima prostornoga planiranja i propisima kojima se uređuje tržišna konkurencija.

Organ uprave, odnosno Pravno lice može da utvrdi različitu visinu naknade za upotrebu lučke infrastrukture, u zavisnosti od:

- 1) kategorije korisnika koji obavljaju humanitarnu, naučnu ili kulturnu djelatnost ili doprinose sigurnosti luke i efikasnijoj upotrebi lučke infrastrukture (brodovi bolnice, brodovi na naučnim ili humanitarnim misijama, tegljači i plutajuća servisna oprema luke);
- 2) korisnika koji obavljaju pomorski saobraćaj na kratkim relacijama ili djelatnost prevoza, a za cilj imaju visoki nivo zaštite životne sredine, energetske efikasnost ili emisiju CO₂ nižu od prosječne pri obavljanju djelatnosti prevoza.

Kriterijumi za utvrđivanje različitih visina naknade za upotrebu lučke infrastrukture iz stava 3 ovog člana moraju da budu transparentni, objektivni i nediskriminirajući i usklađeni sa propisima kojima se uređuje tržišna konkurencija, i propisima kojima je uređena državna pomoć.

Organ uprave, odnosno Pravno lice na svojim internet stranicama objavljuje informacije o vrsti i visini naknade za upotrebu lučke infrastrukture i promjenama vrste i visine naknade najmanje dva mjeseca prije tih promjena.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, Organ uprave, odnosno Pravno lice nije obavezno objaviti razlike u naknadama koje su rezultat pojedinačnih pregovora.

Organ uprave, odnosno Pravno lice u slučaju tužbe i na zahtjev dužno je Ministarstvu dostaviti podatke iz st. 1 do 5 ovog člana, i sve odgovarajuće podatke o elementima koji utiču na utvrđivanje strukture i visinu naknade za upotrebu lučke infrastrukture.

Na zahtjev Evropske Komisije, Ministarstvo dostavlja podatke iz stava 7 ovog člana.

Osposobljavanje zaposlenih

Član 65

Pružaoци lučkih usluga dužni su osigurati da njihovi zaposleni budu odgovarajuće osposobljeni u obavljanju radnih zadataka, pridajući poseban značaj zdravstvenim i sigurnosnim aspektima, i da se zahtjevi osposobljavanja sprovode redovno, posebno u slučajevima primjene tehnoloških inovacija.

Savjetovanje sa korisnicima luke i drugim licima

Član 66

Organ uprave, odnosno Pravno lice dužno je najmanje jednom godišnje sprovesti savjetovanje sa korisnicima luke o sistemu naplate naknade, uključujući savjetovanje o sprovođenju odredbi u skladu sa članom 60 ovog zakona.

Savjetovanja iz stava 1 ovog člana Organ uprave, odnosno Pravno lice može sprovesti i češće, naročito ukoliko su predmet savjetovanja bitne izmjene sistema naplate naknade za upotrebu lučke infrastrukture i naknade za lučke usluge, kao i u slučajevima kada unutrašnji operater pruža lučke usluge u sklopu obaveze pružanja javne usluge.

Organ uprave, odnosno Pravno lice, po potrebi, a najmanje jednom godišnje, dužno je sprovesti savjetovanje s korisnicima luke i drugim zainteresovanim licima o ključnim pitanjima iz svoje nadležnosti u pogledu:

- 1) koordinacije lučkih usluga unutar lučkog područja;
- 2) mjera za unaprijeđenje veza sa zaleđem, uključujući mjere za razvoj i unaprijeđenje efikasnosti željezničkog saobraćaja i saobraćaja unutrašnjim morskim putevima;
- 3) sposobnosti administrativnih postupaka u luci i mjera za njihovo pojednostavljenje;

- 4) pitanja zaštite životne sredine;
- 5) prostornog planiranja;
- 6) mjera za održavanje sigurnosti u lučkom području, uključujući, prema potrebi, zdravlje i sigurnost lučkih radnika.

Pružaoči lučkih usluga dužni su na internet stranicama ili na drugi prikladan način korisnicima luke staviti na raspolaganje sve potrebne informacije o prirodi i visini naknade za lučke usluge.

Organ uprave, odnosno Pravno lice i pružaoci lučkih usluga pri izvršavanju svojih obaveza iz ovog člana dužni su da poštuju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

Izuzeća

Član 67

Čl. 52 do 60 ovog zakona ne primjenjuju se na rukovanje teretom i putničke usluge.

VI. KONCESIJA I ODOBRENJE ZA KORIŠĆENJE I PRUŽANJE USLUGA NA OSTALIM DJELOVIMA UNUTRAŠNJIH MORSKIH VODA I TERITORIJALNOG MORA

Nautičko sidrište

Član 68

Nautičko sidrište koristi se u privredne svrhe dodjelom koncesije u skladu sa čl. 29 do 51 ovog zakona.

Postupak za dodjelu koncesije za nautička sidrišta pokreće Organ uprave.

Područje nautičkog sidrišta određuje se odlukom o koncesiji, vodeći računa o nesmetanoj plovidbi i pristupu obali.

Područje nautičkog sidrišta, mora da bude vidljivo i jasno označen na nautičkim kartama, a pomagala za sidrenje i vezivanje moraju da imaju ateste, u skladu sa propisima kojima se uređuje sigurnost plovidbe.

Koncesionar nautičkog sidrišta odgovoran je za sigurnost i red na sidrištu.

Koncesionar nautičkog sidrišta dužan je, da prihvata komunalni otpad sa plovni objekata i pruža druge usluge nautičarima u skladu sa ugovorom o koncesiji.

Koncesionar nautičkog sidrišta dužan je, da donese i primjenjuje Plan za prihvati i rukovanje otpadom na sidrištu, u skladu sa propisom kojim se uređuje prihvat i rukovanje otpadom u luci.

U skladu sa ugovorom o koncesiji, koncesionar plaća naknadu za korišćenje nautičkog sidrišta.

Dio naknade iz stava 8 ovog člana, usmjerava se jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se sidrište nalazi, u skladu sa propisom koji uređuje finansiranje jedinica lokalne samouprave.

Naknadu za upotrebu nautičkog sidrišta plaća korisnik - brod ili drugi plovni objekat koji koristi sidrište.

Naknada za nautičko sidrište određuje se u zavisnosti od vremena tokom kojeg plovni objekat koristi sidrište i u odnosu na dužinu i namjenu plovnog objekta.

Privezište (mandrač)

Član 69

Privezište (mandrač) se koristi u privredne svrhe na osnovu odobrenja Pravnog lica u skladu sa članom 54 ovog zakona.

Na privezištu iz stava 1 ovog člana, mogu da se pružaju usluge snabdijevanja plovni objekata (vodom, električnom energijom i slično), a koncesionar naplaćuje vez i prihvata komunalni otpad sa plovni objekata.

Koncesionar privezišta iz stava 1 ovog člana, dužan je da donese i primjenjuje Plan za prihvat i rukovanje otpadom na privezištu.

Za korišćenje privezišta (mandrač) plaća se naknada.

Naknadu iz stava 4 ovog člana, plaća vlasnik plovnog objekta koji koristi privezište (mandrač).

Servisno privezište

Član 70

Servisno privezište se koristi u privredne svrhe na osnovu odobrenja koje izdaje Pravno lice u skladu sa članom 54 ovog zakona.

Na servisnom privezištu ne naplaćuje se vez, a mogu na njemu da pristaju isključivo plovni objekti radi servisa.

Koncesionar privezišta iz stava 1 ovog člana, dužan je da donese i primjenjuje Plan za prihvat i rukovanje otpadom na servisnom privezištu.

Za korišćenje servisnog privezišta plaća se naknada.

Naknadu iz stava 4 ovog člana, plaća vlasnik plovnog objekta koji koristi servisno privezište.

VII. RED U LUCI I OSTALIM DJELOVIMA UNUTRAŠNJIH MORSKIH VODA

Pravila sigurnosti i bezbjednosti

Član 71

Koncesionari luke, fizička i pravna lica i pomorski objekti koji koriste luku, dužni su da se pridržavaju uslova o redu u luci, sigurnosti plovidbe, zaštiti ljudskih života, bezbjednosnoj zaštiti, rukovanju teretom i zaštiti mora od zagađenja u skladu sa zakonom.

Rukovanje opasnim teretom

Član 72

Rukovanje opasnim teretom u luci može se obavljati samo u posebno određenim i opremljenim dijelovima luke.

Pod rukovanjem opasnim teretom podrazumijeva se utovar, istovar, prekrcaj, privremeno skladištenje, miješanje, odlaganje i svaki drugi vid manipulacije opasnim teretom na području luke.

Privredni subjekti koji rukuju opasnim teretom, moraju da ispunjavaju posebne tehničke i bezbjednosne uslove i moraju da imaju odobrenje organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove, kao i plan zaštite i postupanja u slučaju incidenta.

Rukovanje opasnim teretom u luci vrši se u skladu sa Međunarodnim kodeksom za pomorski prevoz opasnih materija (IMDG Code), kao i drugim međunarodnim konvencijama i standardima.

Zabranjeno je rukovanje opasnim teretom na lučkim površinama i objektima, koji nijesu određeni i opremljeni za tu svrhu.

Koncesionar luke dužan je da obezbijedi sprovođenje mjera bezbjednosti, zaštite životne sredine, zaštite od požara i eksplozije, kao i da obavijesti nadležnu lučku kapetaniju i organ uprave nadležan za poslove pomorske sigurnosti o svakom događaju koji predstavlja rizik po ljude, imovinu ili životnu sredinu.

Uslove, način rukovanja, skladištenja, označavanja, evidentiranja i nadzora nad opasnim teretima u lukama, kao i postupanje u slučaju nezgoda i havarija propisuje Ministarstvo uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove i organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine.

Brod koji prevozi čvrsti rasuti teret

Član 73

Brod koji prevozi čvrsti rasuti teret, mora da ima potvrdu o sposobnosti broda za prevoz čvrstog rasutog tereta, koja se može odnositi na više tereta ili samo na jedan određeni teret.

Način i uslovi pod kojima se obavlja siguran utovar i istovar čvrstog rasutog tereta u lukama i na terminalima, uslovi koje moraju ispunjavati brodovi za prevoz rasutih tereta i terminali i postupke saradnje i komunikacije između broda i terminala propisuje Ministarstvo.

Prevoz i rukovanje čvrstim rasutim teretima, vrši se u skladu sa ovim zakonom i pravilama priznate organizacije, odredbe SOLAS Konvencije iz 1974. sa Protokolima i svim izmjenama i dopunama, Međunarodnog kodeksa za sigurno rukovanje čvrstim rasutim teretima (IMSBC Code) i Međunarodnog kodeksa za sigurno ukrcavanje i iskrcavanje brodova za prevoz rasutih tereta (BLU Code).

Snabdijevanje pogonskim gorivom

Član 74

Na plovnom objektu koji se snabdijeva pogonskim gorivom u luci danju se mora vijoriti crvena zastava na najistaknutijem mjestu, a noću uključiti crveno svijetlo vidljivo sa svih strana horizonta i držati zatvoreni svi palubni otvori.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, posada i sigurnosna sredstva, sredstva za gašenje požara i sredstva za zaštitu mora od zagađenja moraju da budu u stanju pripravnosti za vrijeme snabdijevanja pogonskim gorivom u luci.

Prije početka snabdijevanja pogonskim gorivom, zapovjednik broda ili jahte, obavještava Lučku kapetaniju i koncesionara.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, prije početka snabdijevanja pogonskim gorivom u lukama nautičkog turizma, koncesionar obavještava Ministarstvo.

Način obavještavanja iz st. 3 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Rukovanje pogonskim gorivom

Član 75

Koncesionar kojem je dodijeljena lučka usluga snabdijevanje pogonskim gorivom i koji upravlja napravama, uređajima i postrojenjima za prihvatanje, smještaj i snabdijevanje pogonskog goriva na lučkom području, dužan je prilikom rukovanja pogonskim gorivom preduzeti mjere za uspješno sprečavanje ispuštanja, isticanja ili širenja isteklog goriva u more ili na obalu.

Cjevovodi i spojnice postrojenja iz stava 1 ovog člana, moraju da se podvrgnu redovnom tromjesečnom pregledu koji vrši Lučka kapetanija.

Rukovanje pogonskim gorivom u lukama, kao i uslovi i način pod kojima se obavlja rukovanje i snabdijevanje pogonskim gorivom propisuje Ministarstvo.

Lučki prihvatni uređaji

Član 76

Plovni i plutajući objekti, dužni su da prazne spremišta čvrstog i tekućeg otpada, zauzanih voda, fekalija i ostataka tereta sa broda, kao i svih drugih materija koje zagađuju more samo na mjestima u luci ili izvan nje gdje postoje odgovarajući lučki prihvatni uređaji za prihvatanje ovih materija.

Brodar, agent ili zapovjednik broda 300 BT i više, koji plovi prema luci Crne Gore, osim ratnog i javnog broda, dužan je Organu uprave, koncesionaru koji vrši lučku uslugu sakupljanje broskog otpada i ostataka tereta i Lučkoj kapetaniji dostaviti informaciju o broskom otpadu.

Informacija iz stava 2 ovog člana, mora se nalaziti na brodu, po mogućnosti u elektronskom obliku, barem do sljedeće luke pristajanja i mora da bude dostupna za inspekcijski pregled.

Informacija o predatom otpadu, moraju da budu dostupne na brodu najmanje dvije godine i na zahtjev moraju da budu dostupne za inspekcijski pregled.
Sadržaj, način dostavljanja i čuvanja informacija propisuje Ministarstvo.

Obaveza opremanja luka i predaje broskog otpada

Član 77

Organ uprave, dužan je da osigura dodjelu koncesije za vršenje lučke usluge sakupljanje broskog otpada i ostataka tereta odgovarajućom opremom i lučkim prihvatnim uređajima za odvojeni prihvata otpada u skladu sa odredbama Konvencije MARPOL i zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Lučki prihvatni uređaji moraju da budu u stanju da odvojeno prihvataju one vrste i količine otpada sa pomorskih objekata koji uobičajeno koriste tu luku na način da ne prouzrokuju nepotrebno kašnjenje brodova, uzimajući u obzir poslovne potrebe korisnika luke, veličinu i geografski položaj luke, vrstu brodova koji pristaju ili se koriste u toj luci.

Svaki brod prije isplavljenja iz luke, dužan je da preda sav brodski otpad u lučke prihvatne uređaje u skladu sa odredbama za ispuštanje koje su utvrđene u Konvenciji MARPOL.

Izuzetno od stava 3 ovoga člana, Lučka kapetanija može da odobri brodu isplavljenje iz luke ili sa sidrišta bez prethodne predaje otpada u lučke prihvatne uređaje, ako iz informacija iz člana 76 st. 3 i 4 ovog zakona, proizlazi da postoji dovoljni namjenski skladišni kapacitet za cjelokupni otpad, koji se stvorio i koji će se stvoriti tokom planiranog putovanja do sljedeće luke pristajanja.

Lučka kapetanija može dozvoliti brodu isplavljenje sa sidrišta, bez prethodne predaje otpada u lučke prihvatne uređaje i u slučajevima kada brod pristaje na sidrištu tokom razdoblja manjeg od 24 sata ili u nepovoljnim vremenskim uslovima.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, Lučka kapetanija može da odobri brodu u linijskom saobraćaju predaju otpada odnosno plaćanje naknade samo u jednoj od luka koju brod redovno tiče, ako takva luka posjeduje primjerene lučke prihvatne uređaje i ako ne postoji negativan uticaj za pomorsku sigurnost, zdravlje, uslove života ili rada na brodu ili morsku sredinu.

Lučka kapetanija će zabraniti brodu nastavak putovanja i narediti predaju cjelokupnog broskog otpada u lučke prihvatne uređaje u luci u kojoj je brod privezan, a ako je brod usidren narediće njegovo isplavljenje sa sidrišta i uplovljenje u luku radi predaje otpada, u slučajevima ako:

1) se na osnovu dostupnih informacija, uključujući informacije dostupne u elektronskom obliku u sistemu jedinstvenog pomorskog prozora odnosno sistemu SafeSeaNet ili sistemu GISIS, ne može utvrditi da su u sljedećoj luci pristajanja dostupni primjereni lučki prihvatni uređaji;

2) je sljedeća luka pristajanja nepoznata;

3) se inspekcijskim pregledom utvrdi da brod nije isporučio brodski otpad u lučke prihvatne uređaje u skladu sa odredbama ovoga zakona.

Način i postupak predaje, prihvata i sakupljanja otpada i ostataka tereta sa pomorskih objekata, razmjenu informacija o broskom otpadu, način i uslove izdavanja odobrenja iz st. 4 i 5 ovog člana, propisuje Ministarstvo uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine.

Plan za prihvata i rukovanje broskim otpadom

Član 78

Organ uprave, dužan je da donese i primijenjuje Plana za prihvata i rukovanje broskim otpadom (u daljnjem tekstu: Plan), za područje svake luku kojom upravlja, za period od pet godina.

Plan se donosi uz prethodno savjetovanje sa korisnicima luke ili predstavnicima korisnika luke, nadležnim organom jedinice lokalne samouprave, koncesionarom lučke usluge sakupljanja broskog otpada i ostataka tereta, organizacijama koje sprovode obaveze u vezi sa proširenom

odgovornošću proizvođača i predstavnicima civilnog društva, brodarima brodova koji održavaju linijski saobraćaj kao i drugim brodarima koji uobičajeno koriste luku, i drugim zainteresiranim pravnim i fizičkim licima.

Savjetovanja se održavaju tokom početne izrade Plana i nakon njegovog donošenja, naročito kada se radi o znatnim promjenama.

Ako je to potrebno zbog efikasnosti, planovi se mogu izraditi za dvije ili više susjednih luka u istoj geografskoj regiji, odnosno luka kojima upravlja isti koncesionar, uz odgovarajući angažman svake luke, pod uslovom da je potreba za lučkim prihvatnim uređajima i njihova dostupnost utvrđena za svaku luku posebno.

Plan je potrebno izraditi u skladu sa veličinom luke, kategorijama, vrstama i veličinom plovniha objekata koji u nju pristaju ili se njome koriste, i planom obuhvatiti pojedine vrste otpada i ostataka tereta.

Plan, uključujući sve njegove izmjene i dopune, ovjerava nadležna lučka kapetanija na čijem području se luka nalazi.

Sadržaj Plana, bliži postupak donošenja, način odobravanja, dostupnost korisnicima, razmjenu informacija o sadržaju Plana propisuje Ministarstvo.

Naknada za prihvati i sakupljanje otpada

Član 79

Troškove osiguranja i korišćenja opreme i usluga lučkih prihvatnih uređaja snose pomorski objekti plaćanjem naknade za prihvati i sakupljanje otpada, koji ne uključuje ostatke tereta.

Svi pomorski objekti, osim ratnih i javnih brodova, koji uplovljavaju u luku, plaćaju indirektnu naknadu za prihvati i sakupljanje otpada nezavisno o stvarnoj predaji otpada.

Naknada se utvrđuje u odnosu na kategoriju, vrstu i veličinu plovnog objekta i u zavisnosti od radnog vremena luke, a visinu naknade utvrđuje Organ uprave.

Ako sredstva prikupljena indirektnom naknadom iz stava 2 ovog člana, nijesu dovoljna za osiguranje prihvata, sakupljanja i obrade otpada, Organ uprave, može da utvrdi i obavezu plaćanja naknade po vrsti i količini broskog otpada koji se stvarno preda, posebno u slučaju predaje opasnog otpada.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, naknada za prihvati i obradu otpada iz broskog sistema za prečišćavanje izduvnih gasova obračunava se na osnovu stvarne količine tog otpada.

Naknada iz stava 1 ovog člana, mora da bude pravična, transparentna, jednostavno utvrdiva, nediskriminatorna i mora da odražava stvarne troškove uređaja, opreme i usluga koje su stavljene na raspolaganje za prihvati i sakupljanje broskog otpada.

Naknada iz stava 2 ovog člana, umanjuje se ako:

- a) brod ima uveden sistem ekološki prihvatljivog i održivog upravljanja otpadom kojim smanjuje količinu broskog otpada;
- b) brod plovi na kratkim relacijama, posebno u slučaju kratkog trajektnog prevoza.

Naknada iz stava 2 ovog člana može se umanjiti, ili se mogu subvencijom podstaknuti brodovi za predaju postojanog tečnog otpada visoke viskoznosti koji su kao takvi klasifikovani MARPOL Prilogom I.

Kriterijumi, način i uslovi za utvrđivanje visine naknade iz stava 2 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Odbor za odlučivanje o prigovorima korisnika luke

Član 80

Ministarstvo je dužno osnovati Odbor za odlučivanje o prigovorima korisnika luke u vezi poslova rukovanja otpadom, koji odlučuje o prigovorima korisnika luke u vezi:

- a) predmeta savjetovanja iz člana 78 stav 2 ovog zakona;
- b) primjerenosti i održavanja lučkih prihvatnih uređaja;
- c) troškova rada lučkih prihvatnih uređaja i pružanja traženih, odnosno datih usluga;

- d) iznosa lučkih naknada za prihvrat otpada i ostataka tereta ili osnovica na osnovu kojih su one izračunate;
 - e) naknade štete nastale zbog nepotrebnog kašnjenja koja je povezana sa isporukom ili prihvatom broskog otpada;
 - f) drugih pitanja vezanih za rad luke povezanih sa predajom broskog otpada.
- Postupak odlučivanja o prigovorima korisnika luke u vezi poslova rukovanja otpadom i radu Odbora za odlučivanje o prigovorima korisnika luke propisuje Ministarstvo.

Određivanje i označavanje granica luka i sidrišta luka

Član 81

Određivanje i označavanje granica luka i sidrišta luka za luke od nacionalnog, odnosno lokalnog značaja utvrđuje Vlada na predlog Organa uprave, odnosno Pravnog lica, a u skladu sa planskim dokumentom za obalno područje.

Označavanje granice sidrišta luke iz stava 1 ovog člana, vrši se uz saglasnost Lučke kapetanije.

Utvrđivanje granica i kriterijume za utvrđivanje granica lučkog područja i sidrišta luke, kao i način označavanja tih granica propisuje Vlada.

Zabrane

Član 82

U luci je zabranjeno:

- 1) onemogućiti pristup napravama za privez;
 - 2) premještati, mijenjati ili uklanjati vez, sidro i/ili uređaj drugog plovnog i plutajućeg objekta, osim kad je to potrebno radi sprečavanja neposredne i očigledne štete ili kada je to potrebno zbog dolaska ili odlaska plovnog objekta;
 - 3) obavljati bilo koju radnju kojom se nanosi šteta operativnim obalama;
 - 4) vezivati plovne i plutajuće objekte za objekte sigurnosti plovidbe, naprave i uređaje koji nijesu namijenjeni za privez i kretati se po njima;
 - 5) neovlašćeno postavljati, premještati, mijenjati, uklanjati ili oštećivati plovidbene i druge oznake ili naprave za privez;
 - 6) zavarivati, ložiti vatru na obali ili na plovnom objektu ili na napravama za privez;
 - 7) čistiti i strugati i bojati nadvodni ili podvodni dio oplata plovnog ili plutajućeg objekta;
 - 8) korištenje sistema za pročišćavanje izduvnih gasova otvorenog tipa, kao i hibridnih sistema kada rade kao otvoreni;
 - 9) na navozu držati čamac ili jahtu na kojoj se ne obavljaju radovi;
 - 10) obavljati na plovnom objektu radove popravaka i rekonstrukcije oplata, palube, opreme i mašine izvan uobičajenih poslova;
 - 11) držati u pogonu broski propeler, osim zbog obavljanja potrebnog manevra broda;
 - 12) kupati se, roniti u svrhu sporta i razonode, glisirati, vući skije ili učiti skijanje na vodi, u lučkom području, kao i na sidrištu luke;
 - 13) oštećivati podvodne kablove i cjevovode;
 - 14) rastavljati (rezati) plovne objekte;
 - 15) čamce i druga plovila sa plovnih objekata koji su privezani ili usidreni u luci spuštati u more;
 - 16) loviti ribu i druge morske organizme, postavljati ribolovne mreže i drugi ribolovni pribor unutar lučkog akvatorijuma, na plovnom putu na ulasku u luku, kao i na sidrištu luke;
 - 17) na bilo koji način ugrožavati sigurnost plovidbe, ljudskih života i morske sredine.
- Zabrane iz stava 1 tač. 2, 6, 7, 10 i 14 ovog člana ne odnose se na brodogradilišne luke.
- Radnje iz stava 1 tač. 2, 6, 10, 14 i 15 ovog člana mogu se vršiti u lukama na osnovu odobrenja Lučke kapetanije, uz saglasnost koncesionara.

Za odobrenje iz stava 2 ovog člana, koje se odnosi na radnje iz stava 1 tač. 6, 10 i 14 ovog člana, plaća se naknada koja je prihod Budžeta
Visinu naknade propisuje Vlada.

Obaveze i odgovornosti **Član 83**

Plovni objekat koji se nalazi u luci mora da bude spreman za manvrisanje i sigurno privezan, odnosno usidren.

O plovnom objektu koji je privezan u luci stara se njegov vlasnik, odnosno korisnik i odgovaran je za štetu koju pričinu drugim plovnim objektima, obali, uređajima, napravama, postrojenjima ili trećim licima.

Zatvaranje luke **Član 84**

Lučka kapetanija može privremeno zatvoriti za saobraćaj luku ili dio luke, iz razloga sigurnosti plovidbe, zaštite mora od zagađivanja ili zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Uslove za privremeno zatvaranje luke ili dijela luke i način obavješćavanja učesnika u pomorskom saobraćaju propisuje Ministarstvo.

Mjesto i prvenstvo veza **Član 85**

Plovni objekat koji uplovljava u luku vezuje se na mjestu za privez na operativnoj obali ili na lučkom sidrištu koje odredi koncesionar uz saglasnost Lučke kapetanije.

Ukoliko se nakon izdavanja saglasnosti iz stava 1 ovog člana, po prijemu naknadnog obavješćenja Koncesionara utvrdi da je ugrožena sigurnost plovidbe, ljudski životi i objekti na obali ili moru ili postoji mogućnost od zagađivanja mora, Lučka kapetanija će preispitati datu saglasnost i po potrebi narediti da se plovni objekat premjesti.

Prvenstvo veza uz operativnu obalu u luci imaju plovni objekti koji prevoze putnike i plovni objekti redovnih linija sa objavljenim redom plovidbe.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, prvenstvo veza u luci imaju plovni objekti na kojima su ugroženi ljudski životi ili sigurnost plovidbe, kao i plovni objekti koji prevoze lako kvarljivi teret ili koji su u stanju havarije.

Koncesionar je dužan da obavijesti Lučku kapetaniju o razlozima promjene reda prvenstva iz stava 4 ovog člana.

Način održavanja reda **Član 86**

Način održavanja reda u lukama propisuje Ministarstvo.

Red u lukama održava koncesionar kojem je luka ili dio luke, lučka operativna infrastruktura i suprastruktura, pružanje lučkih usluga i obavljanje ostalih djelatnosti u luci datih na korišćenje u skladu sa ovim zakonom.

Aktom iz stava 1 ovog člana propisaće se, pored ostalog, namjena luke ili djelova luke, obaveza i procedura komunikacije, način uplovljavanja, pristajanja, vezivanja, premještanja, sidrenja i isplovljavanja plovnih objekata i druga pitanja.

VIII. NADZOR

Sprovođenje zakona **Član 87**

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor

Član 88

Inspekcijski nadzor vrše inspektori sigurnosti plovidbe u skladu sa ovim i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Ovlašćenje inspektora sigurnosti plovidbe

Član 89

Pored ovlašćenja utvrđenih zakonom, inspektor sigurnosti plovidbe ima obavezu i ovlašćenje da u luci:

- 1) nadzire uplovljavanje, isplovljavanje, privezivanje, odvezivanje i sidrenje brodova, jahti, čamaca i drugih plovniha objekata i njihovu plovidbu unutar lučkog akvatorijuma;
- 2) nadzire ukrcaj i iskrcaj putnika, utovar, istovar i pretovar tereta, uključujući opasne terete, i po potrebi preduzima mjere za sprečavanje štete, nezgoda ili nesreća;
- 3) kontroliše održavanje čistoće u luci i na moru, uključujući sprečavanje i uklanjanje zagađenja sa plovniha objekata;
- 4) nadzire izvođenje lučke pilotaže, manevrisanje i drugih navigacionih operacija koje utiču na sigurnost plovidbe;
- 5) nadzire održavanje reda u luci i ostalim dijelovima unutrašnjih morskih voda, u skladu sa odredbama zakona o lukama;
- 6) pregleda postrojenja, uređaje, opremu i naprave smještene u luci da bi se izbjeglo ugrožavanje plovidbe, ljudskih života ili zagađenje obale i mora;
- 7) sprovodi inspekcijske nadzore, izriče mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i, po potrebi, podnosi prekršajne ili druge nadležne prijave;
- 8) sprovodi nadzor pružanja lučkih usluga i utvrđuje da li se one obavljaju uz važeću koncesiju ili odobrenje nadležnog tijela;
- 9) u slučaju nezakonitih aktivnosti pružanja lučkih usluga bez koncesije i odobrenja, može izdati nalog za obustavu rada, pečatirati objekat i pokrenuti odgovarajuće pravne postupke.

Inspektor sigurnosti plovidbe ima pravo da za izvršenje svojih dužnosti:

- 1) zahtijeva od subjekata u luci dostavljanje podataka, dokumenata i informacija relevantnih za sigurnost plovidbe i sprečavanje zagađenja mora;
- 2) ulazi u plovne i plutajuće objekte, pristupne objekte i prostorije luke, uključujući postrojenja, opremu i naprave, radi vršenja nadzora;
- 3) zaustavlja ili ograničava aktivnosti ili kretanje plovniha objekata u luci ukoliko postoji neposredna opasnost po sigurnost plovidbe, ljudskih života ili životne sredine;
- 4) donosi privremene mjere radi sprečavanja incidenata, šteta ili zagađenja, uz obavezno obavješćavanje nadležnog Lučkog kapetana i Organa uprave;
- 5) izdaje naloge za obustavu pružanja nezakonitih lučkih usluga i privremeno zatvaranje objekata, skladišta i postrojenja, uz pečatiranje i dokumentovanje mjera.

Inspektor u obavljanju svojih dužnosti postupa u skladu sa principima zakonitosti, proporcionalnosti i bezbjednosti, a dužan je sve preduzete mjere, nadzore i izdane naloge evidentirati u službenim zapisnicima i evidencijama.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Član 90

Novčanom kaznom od 3.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne plati naknadu za upotrebu operativne obale (član 22 st. 1);
- 2) ne plati naknadu za ležarinu plovni objekata (član 23 st. 1);
- 3) ne plati naknadu za sidrište (član 24 st. 1);
- 4) koncesionar odredi iznose naknada za lučku uslugu iznad visine najviših iznosa što ih je odredio Organ uprave, odnosno Pravno lice, i/ili ih ne obavijesti o iznosima naknada (član 26 stav 2);
- 5) izgradnja, rekonstrukcija i održavanje luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture i pružanje lučkih usluga – rukovanje teretom i putničke usluge, nije u skladu sa članom 27 st. 1 i 3 ovog zakona (član 27 stav 4);
- 6) koncesionar, bez pisane saglasnosti davaoca koncesije, prenese dio ili sva prava i obaveze iz ugovora o koncesiji na treće lice (član 48 stav 1);
- 7) nakon prestanka koncesije, koncesionar u roku od dva mjeseca ne napusti prostor koji je bilo predmet koncesije (član 50 stav 4);
- 8) koncesionar koji je izgradio objekte lučke suprastrukture po osnovu koncesije, ne ukloni iste nakon prestanka ugovora o koncesiji, osim ako ugovorom o koncesiji nije drukčije regulisano (član 50 stav 7);
- 9) obavlja djelatnosti za koju je potrebna koncesija, a koja se obavlja bez prethodno dodijeljene koncesije (član 51 stav 1);
- 10) koncesionar koji izvršava ugovor o koncesiji obavlja djelatnosti izvan obima koncesije određenog ugovorom o koncesiji (član 51 stav 2);
- 11) obavlja bilo koju djelatnost koja služi ili je neposredno ili posredno usmjerena na nezakonito korišćenje predmeta koncesije, uključujući korišćenje dobra stečenog nezakonitim korišćenjem predmeta koncesije za obavljanje druge djelatnosti i/ili sticanje materijalne koristi (član 51 stav 4);
- 12) obavlja pomoćne lučke usluge koje nijesu neposredno u funkciji obavljanja osnovnih lučkih djelatnosti čime se isključuje ili ograničava obavljanje osnovnih lučkih djelatnosti (član 54 stav 6);
- 13) pružalac pomoćnih lučkih usluga ne plati naknadu za izdavanje odobrenja i/ili ne plaća godišnju naknadu za period na koji je izdato odobrenje (član 54 stav 7);
- 14) obavlja pomoćne lučke usluge ako to pravo nije dodijeljeno u skladu sa stavom 1 člana 54 (član 54 stav 9);
- 15) pružalac lučke usluge koji prima javna sredstva samostalno pruža lučke usluge ili jaružanje ili takve usluge pruža drugi subjekt u njegovo ime, ne vodi odvojeni računovodstveni sistem od sistema za druge djelatnosti, za tu javno finansiranu lučku uslugu ili jaružanje (član 62 stav 2);
- 16) pružalac lučke usluge koji te usluge pruža u ime Organa uprave, odnosno Pravnog lica ne čuva podatke o finansijskim odnosima iz st. 1 i 2 člana 62 u roku od pet godina od kraja fiskalne godine na koju se ti podaci odnose (član 62 stav 4);
- 17) pružalac lučke usluge koji te usluge pruža u ime Organa uprave, odnosno Pravnog lica, u slučaju tužbe i na zahtjev, ne stavi na raspolaganje Ministarstvu podatke iz st. 1 i 2 člana 62 i druge relevantne podatke, radi utvrđivanja usklađenosti sa odredbama ovog zakona (član 62 stav 5);
- 18) pružalac lučke usluge koji te usluge pruža u ime Organa uprave, odnosno Pravnog lica nije primio javna sredstva u prethodnim obračunskim godinama, ali počne ostvarivati korist od javnih sredstava, ne primijeni odredbe st. 1 i 2 člana 62 od obračunske godine koja slijedi nakon prenosa javnih sredstava (član 62 stav 7);
- 19) javna sredstva isplaćena kao kompenzacija za obavezu pružanja javnih usluga, koja se posebno iskazuju u računovodstvenom sistemu prenese na bilo koju drugu uslugu ili poslovnu aktivnost (član 62 stav 8);

- 20) pružalac lučkih usluga, u slučaju tužbe i na zahtjev, Ministarstvu ne stavi na raspolaganje sve relevantne informacije o razlozima koji utiču na utvrđivanje strukture i nivo naknade za lučke usluge iz stava 1 člana 63 (član 63 stav 3);
- 21) pružaoci lučkih usluga ne osiguraju da njihovi zaposleni budu odgovarajuće osposobljeni u obavljanju radnih zadataka, pridajući poseban značaj zdravstvenim i sigurnosnim aspektima, i da se zahtjevi osposobljavanja ne sprovode redovno, posebno u slučajevima primjene tehnoloških inovacija (član 65 stav 1);
- 22) pružaoci lučkih usluga ne stave na raspolaganje korisnicima luke potrebne informacije o prirodi i visini naknade za lučke usluge na internet stranicama ili na drugi prikladan način (član 66 stav 4);
- 23) koncesionar nautičkog sidrišta ne brine za sigurnost i red na sidrištu, i/ili prihvata komunalni otpad sa plovila (član 68 stav 5);
- 24) koncesionar nautičkog sidrišta ne donese i ne primjenjuje Plan za prihvrat i rukovanje otpadom na sidrištu, u skladu sa propisom kojim se uređuje prihvrat i rukovanje otpadom u luci (član 68 stav 6);
- 25) koncesionar ne plaća naknadu za korišćenje u skladu sa ugovorom o koncesiji nautičkog sidrišta (član 68 stav 7);
- 26) korisnik koji koristi nautičko sidrište ne plaća naknadu za upotrebu nautičkog sidrišta (član 68 stav 9);
- 27) koncesionar privežišta ne donese i ne primjenjuje Plan za prihvrat i rukovanje otpadom na privežištu, u skladu sa propisom kojim se uređuje prihvrat i rukovanje otpadom u luci (član 69 stav 3);
- 28) ne plaća naknadu za upotrebu privežišta (mandrač) (član 69 stav 4);
- 29) koncesionar servisnog privežišta ne donese i/ili ne primjenjuje Plan za prihvrat i rukovanje otpadom na servisnom privežištu, u skladu sa propisom kojim se uređuje prihvrat i rukovanje otpadom u luci (član 70 stav 3);
- 30) ne plaća naknadu za upotrebu servisnog privežišta (član 70 stav 4);
- 31) se koncesionari luke, fizička i pravna lica i pomorski objekti koji koriste luku ne pridržavaju ili ne udovoljavaju pravilima o redu u luci, sigurnosti plovidbe, zaštiti ljudskih života, bezbjednosnoj zaštiti, rukovanju teretom i zaštiti mora od zagađenja u skladu sa zakonom (član 71 stav 2);
- 32) rukuje opasnim teretom a ne ispunjava posebne tehničke i bezbjednosne uslove, imati odobrenje organa državne uprave nadležan za unutrašnje poslove, kao i plan zaštite i postupanja u slučaju incidenta (član 72 stav 3);
- 33) rukuje opasnim teretom u luci na način koji nije u skladu sa Međunarodnim kodeksom za pomorski prevoz opasnih materija (IMDG Code), kao i drugim međunarodnim konvencijama i standardima koji važe za ovu oblast (član 72 stav 3);
- 34) rukuje opasnim teretom na lučkim površinama i objektima koji nisu određeni i opremljeni za tu svrhu (član 72 stav 5);
- 35) koncesionar luke ne obezbijedi sprovođenje mjera bezbjednosti, zaštite životne sredine, zaštite od požara i eksplozije, i ne obavijesti nadležnu lučku kapetaniju i organ uprave nadležan za poslove pomorske sigurnosti o svakom događaju koji predstavlja rizik po ljude, imovinu ili životnu sredinu (član 72 stav 6);
- 36) brod koji prevozi čvrsti rasuti teret nema odgovarajuću potvrdu o sposobnosti broda za prevoz čvrstog rasutog tereta, koja se može odnositi na skupinu tereta ili samo na jedan određeni teret (član 73 stav 1);
- 37) na plovnom objektu koji se snabdijeva pogonskim gorivom, posada i sigurnosna sredstva, sredstva za gašenje požara i sredstva za zaštitu mora od zagađenja nijesu u stanju pripravnosti za vrijeme snabdijevanja pogonskim gorivom u luci (član 74 stav 2);
- 38) prije početka snabdijevanja pogonskim gorivom, zapovjednik broda ili jahte ne obavijesti Lučku kapetaniju i Koncesionara (član 74 stav 3);

- 39) plovni i plutajući objekti prazne spremišta čvrstog i tekućeg otpada, zauljanih voda, fekalija i ostataka tereta sa broda, kao i svih drugih materija koje zagađuju more samo na mjestima u luci ili izvan nje gdje ne postoje odgovarajući lučki prihvatni uređaji za prihvatanje ovih materija (član 76 stav 1);
 - 40) brodar, agent ili zapovjednik broda bruto tonaže 300 i više, koji plovi prema luci Crne Gore, osim ratnog i javnog broda, ne dostavi informaciju o brodskom otpadu Organu uprave, Koncesionaru koji vrši lučku uslugu sakupljanje broskog otpada i ostataka tereta i Lučkoj kapetaniji (član 76 stav 2);
 - 41) informacija o brodskom otpadu iz stava 2 člana 76 ne nalazi se na brodu, barem do sljedeće luke pristajanja i na zahtjev nije dostupna za inspekcijski pregled (član 76 stav 3);
 - 42) informacija o predatom otpadu koje moraju biti dostupne na brodu najmanje dvije godine nisu dostupne na zahtjev za inspekcijski pregled (član 76 stav 4);
 - 43) lučki prihvatni uređaji nijesu u stanju odvojeno prihvatiti one vrste i količine otpada sa pomorskih objekata koji uobičajeno koriste tu luku na način da ne uzrokuju nepotrebno kašnjenje brodova, i uzimajući u obzir poslovne potrebe korisnika luke, veličinu i geografski položaj luke, vrstu brodova koji pristaju ili se koriste tom lukom (član 77 stav 2)
 - 44) brod prije isplovljenja iz luke ne preda sav brodski otpad u lučke prihvatne uređaje u skladu sa relevantnim normama za ispuštanje koje su utvrđene u Konvenciji MARPOL, osim u slučajevima iz člana 77, st. 4 i 5 (član 77 stav 3);
 - 45) pomorski objekat ne plati naknadu za prihvatanje i sakupljanje otpada, koji ne uključuje ostatke terete (član 79 stav 1);
 - 46) pomorski objekti, osim ratnih i javnih brodova, koji uplovljavaju u luku ne plati indirektnu naknadu za prihvatanje i sakupljanje otpada nezavisno o stvarnoj predaji otpada (član 79 stav 2);
 - 47) plovni objekat koji uplovljava u luku se veže se na mjestu koje nije mjesto za privez na operativnoj obali ili na lučkom sidrištu koje odredi Koncesionar uz saglasnost Lučke kapetanije (član 85 stav 1);
 - 48) koncesionar ne obavijesti Lučku kapetaniju o razlozima promjene reda prvenstva veza iz stava 4 člana 85 (član 85 stav 5);
 - 49) koncesionar kojem je luka ili dio luke, lučka operativna infrastruktura i suprastruktura, pružanje lučkih usluga i obavljanje ostalih djelatnosti u luci dato pod koncesiju u skladu sa zakonom, ne održava red u luci (član 86 stav 2).
- Za isti prekršaj iz stava 1 tač. 6 i 15 ovog člana, pravnom licu, uz novčanu kaznu, izreći će se i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti.
- Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u organu uprave novčanom kaznom od 500 eura do 2.500 eura.
- Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.500 eura do 6.000 eura.

Član 91

Novčanom kaznom od 500 eura do 1.500 eura kazniće se za prekršaj lice koje upravlja plovnim objektom/zapovjednik, odnosno lice koje ga zamjenjuje ili odgovorni član posade, ako:

- 1) na plovnom objektu koji se snabdijeva pogonskim gorivom u luci danju ne vijori se crvena zastava na najistaknutijem mjestu, a noću nije uključeno crveno svijetlo vidljivo sa svih strana horizonta i i/ili nisu zatvoreni svi palubni otvori (član 74 stav 1);
- 2) upravlja plovnim objektom, i/ili onemogućava pristup napravama za privez (član 82 stav 1 tačka 1);
- 3) upravlja plovnim objektom, premješta, mijenja ili uklanja vez, sidro i/ili uređaj plovnog i plutajućeg objekta, osim kad je to potrebno radi sprječavanja neposredne i očigledne štete ili kada je to potrebno zbog dolaska ili odlaska plovnog objekta (član 82 stav 1 tačka 2);

- 4) obavlja bilo koju radnju kojom se nanosi šteta operativnim obalama: udarom, potapanjem, nepravilnim opterećivanjem plovnog objekta pri ukrcaju, odnosno iskrcaju tereta, u odnosu na uzdužni ili poprečni stabilitet plovnog objekta; teškim vozilima; smještanjem predmeta preko dozvoljenog opterećenja; zabada u obalu klinove, grede i slično; uklanjanje kamenje sa obalnih zidova ili vršiti druge radnje, kojima se nanosi šteta operativnim obalama, lukobranima, uređajima i napravama na tim obalama (član 82 stav 1 tačka 3);
- 5) vezuje plovne i plutajuće objekte za objekte sigurnosti plovidbe, naprave i uređaje koji nijesu namijenjeni za privez i/ili kreću se po njima (član 82 stav 1 tačka 4);
- 6) neovlašćeno postavlja, premješta, mijenja, uklanja ili oštećuje plovidbene i druge oznake ili naprave za privez (član 82 stav 1 tačka 5);
- 7) obavlja zavarivanje, loži vatru na obali ili na plovnom objektu ili na napravama za privez, osim u brodogradilišnoj luci (član 82 stav 1 tačka 6);
- 8) čisti i struže i boja nadvodni ili podvodni dio oplata plovnog ili plutajućeg objekta, osim u brodogradilišnoj luci (član 82 stav 1 tačka 7);
- 9) koristi sistem za pročišćavanje izduvnih gasova otvorenog tipa, kao i hibridnih sistema kada rade kao otvoreni (član 82 stav 1 tačka 8);
- 10) na navozu drži čamac ili jahtu na kojoj se ne obavljaju radovi (član 82 stav 1 tačka 9);
- 11) obavlja na plovnom objektu radove popravaka i rekonstrukcije oplata, palube, opreme i mašine izvan uobičajenih poslova, osim u brodogradilišnoj luci (član 82 stav 1 tačka 10);
- 12) drži u pogonu brodski propeler, osim zbog obavljanja potrebnog manevra broda (član 82 stav 1 tačka 11);
- 13) kupa se, roni u svrhu sporta i razonode, glisira, vuče skije ili uči skijanje na vodi, u lučkom području, kao i na sidrištu luke (član 82 stav 1 tačka 12);
- 14) oštećuje podvodne kablove i cjevovode (član 82 stav 1 tačka 13);
- 15) rastavlja (reže) plovne objekte, osim u brodogradilišnoj luci (član 82 stav 1 tačka 14);
- 16) spušta u more čamce i druga plovila sa plovnih objekata koji su privezani ili usidreni u luci (član 82 stav 1 tačka 15);
- 17) lovi ribu i druge morske organizme, postavlja ribolovne mreže i drugi ribolovni pribor unutar lučkog akvatorijuma, na plovnom putu na ulasku u luku, kao i na sidrištu luke (član 82 stav 1 tačka 16);
- 18) na bilo koji način ugrožava sigurnost plovidbe, ljudskih života i morske sredine (član 82 stav 1 tačka 17);
- 19) plovni objekat koji se nalazi u luci nije spreman za manevrisanje i sigurno privezan, odnosno usidren (član 83 stav 1);
- 20) plovnom objekat koji je privezan u luci i pričinu štetu drugim plovnim objektima, obali, uređajima, napravama, postrojenjima ili trećim licima (član 83 stav 2);

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akat Član 92

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se propisi donijeti na osnovu Zakona o lukama ("Službeni list CG", br. 51/08, 27/13 i 18/19), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Zaključeni ugovori o koncesiji i pokrenuti postupci za dodjelu koncesije

Član 93

Ugovori o koncesiji, odnosno korišćenju dijela lučkog područja i pravo obavljanja djelatnosti na tom području i ugovori o koncesiji za pružanje lučkih usluga zaključeni do dana stupanja na snagu ovog zakona, ostaju na snazi do isteka roka na koji su zaključeni.

Postupci za dodjelu koncesije za korišćenje luka pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, završiće se u skladu sa zakonom po kojem su započeti.

Zahtjev za dodjelu koncesije

Član 94

Zahtjev za dodjelu koncesije za korišćenje luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture sa pravom pružanja lučkih usluga – rukovanje teretom i putničke usluge dužno je da podnese pravno lice koje koristi lučko područje, koje nema zaključen ugovor o koncesiji, odnosno ugovor o zakupu odnosno korišćenju morskog dobra, a koje nije pokrenulo postupak za dodjelu koncesije prije stupanja na snagu ovog zakona.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Organu uprave, odnosno Pravnom licu najkasnije u roku od 90 dana, od dana početka primjene ovog zakona zavisno od toga da li je predmet zahtjeva za koncesiju luka od nacionalnog ili luka od lokalnog značaja.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, podnosi se sljedeća dokumentacija:

- 1) opis predmeta koncesije sa granicama područja, oblastima, prostora i lokaciji na kojoj će se vršiti koncesiona djelatnost, periodom koncesije, uslovima i načinu obavljanja koncesione djelatnosti i mjerama za zaštitu životne sredine i unapređenje energetske efikasnosti u skladu sa propisima;
- 2) korišćenja luke, pružanja lučkih usluga, investicioni, biznis plan; i
- 3) drugi dokumenti od značaja za dodjelu koncesije.

Organ uprave, odnosno Pravno lice će nakon ocjene zahtjeva i podnijete dokumentacije iz st. 1 i 3 ovog člana dostaviti koncedentu mišljenje sa predlogom ugovora o koncesiji.

Odluku o dodjeli koncesije pravnom licu iz stava 1 ovog člana donosi Vlada na predlog Organa uprave, odnosno Pravnog lica na period do 15 godina.

Ako pravno lice u roku iz stava 2 ovog člana ne podnese zahtjev, odnosno ne zaključi ugovor o koncesiji u roku utvrđenom odlukom iz stava 5 ovog člana, gubi pravo da koristi lučko područje i pravo obavljanja djelatnosti na tom području.

Podjela lučke infrastrukture u lukama od nacionalnog značaja

Član 95

Obavezuje se Organ uprave da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona izvrši podjelu lučke infrastrukture u lukama od nacionalnog značaja.

Obavezuje se Organ uprave, odnosno Pravno lice da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona izvrši podjelu u smislu člana 10 ovog zakona u lukama gdje je to primjenjivo.

Prestanak važenja Zakona

Član 96

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o lukama ("Službeni list CG", br. 51/08, 27/13 i 18/19).

Stupanje na snagu

Član 97

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Zakona o sigurnosti plovidbe sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o lukama ("Službeni list CG", br. 51/08, 27/13 i 18/19), počeo je sa primjenom 29. oktobra 2008. godine. U godinama koje su uslijedile uočeni su određeni problemi i nejasnoće u odnosu na njegovu primjenu. Iako je Zakon dva puta, u 2013. i 2019. godini, mijenjan i dopunjavan, utvrđeno je da određeni broj pitanja treba drukčije regulisati kako bi se implementirao pravni okvir EU i uspostavio pristup koji će uticati da naše luke dostignu lučku ekspanziju u zemljama u okruženju.

U 2020. godini, počeo je sa primjenom Zakon o javno-privatnom partnerstvu, koji je inicirao i izmjene i dopune Zakona o koncesiji. Zakonom o javno-privatnom partnerstvu propisane su novine kojim je dugoročni ugovorni odnos između javnog i privatnog partnera, zasnovan na podjeli prava, obaveza i rizika radi izvođenja radova od javnog interesa, na javnoj infrastrukturi i objektima i/ili pružanja usluga od javnog interesa. Naročito je značajno da predmet javno-privatnog partnerstva, u skladu sa tim zakonom mogu biti objekti vodnog saobraćaja i luka, kupališta, marine, privezišta i drugi objekti obalne infrastrukture. Naravno, sve ovo dovodi do zaključka da odredbe Zakona o lukama koje se odnose na dodjelu koncesije u skladu Zakonom o koncesijama nemaju pravno utemeljenje, jer predmet ovog zakona je eksploatacija prirodnog bogatstva. Upravo iz tog razloga, značajne izmjene Zakona o lukama biće oslonjenjene na Zakon o javno-privatnom partnerstvu i predmet i modalitet ugovora koji prepoznaje ovaj zakon.

Iako je Zakonom o lukama propisano da se naknade ostavrene po osnovu ovog zakona koriste za: izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i upravljanje luka ili dijela luka; održavanje dubina u luci i na sidrištu luke; i poboljšanje sigurnosti i bezbjednosti i zaštite mora od zagađenja s plovniha objekata u luci i na sidrištu luke, Lučka uprava nije uspijevala da ostavrene naknade povрати i usmjeri ih na ono što je propisano.

Naime, Lučka uprava je uspijevala da sredstava iz Budžeta Crne Gore obezbijedi samo za funkcionisanje administrativnih kapaciteta te nije u punom kapacitetu iskoristila svoja prava i obaveze iz Zakona o lukama, odnosno nije u potpunosti sprovela brigu o upravljanju, izgradnji, održavanju, zaštiti i unapređenju luka i nadzor nad korišćenjem luke, pružanjem lučkih usluga i obavljanjem ostalih djelatnosti u luci, a zašto je i osnovana.

Sve ovo ukazuje da je sistem upravljanja lukama neadekvatan naročito jer je Lučka uprava sastavni dio Uprave pomorske sigurnosti čija nadležnost je potpuno usmjerena na sigurnosni aspekt pomorske plovidbe i kao takva neadekvatno koristi svoje kapacitete na unapređenje ekonomskog razvoja lučkog sistema. Upravo iz tog razloga potrebno je mijenjati uređenje Lučke uprave i njeno postojanje razvijati kroz povećanje ulaganja u osnovnu lučku infrastrukturu čime će se obezbijediti adekvatna konkurentnost naših luka na međunarodnom tržištu, a što će uticati na povećanje prihoda svih sudionika u lučkom sektoru i novi infrastrukturni razvoj.

Takođe, zbog potrebe upostavljanja PCS – digitalne informacione platforme za optimizaciju procesa između učesnika u pomorskom lancu snabdijevanja, jasno je da je neophodan potreban stepen autonomije Lučke uprave naročito, kada je u pitanju donošenje

operativnih odluka i finansijska autonomija, što je preduslov za omogućavanje efikasne raspodjele investicija, a što će na kraju da omogući lukama da se razvijaju.

Primjenom postojećeg Zakona o lukama konstatovano je da postoje neke nedorečenosti u primjeni propisa koji se odnose na red u lukama, naročito u dijelu inspekcijskog nadzora koji je potrebno dodatno ojačati, te s tim u vezi dodatno urediti odredbe koje se odnose na nadzor i istovremeno povećati broj inspektora koji će češće intervenisati i nadzirati red u lukama i na lučkom području.

Kroz pregovaračko poglavlje 14 -Saobraćajna politika, koje pripada Klasteru 4 - Zelena agenda i održiva povezanost, koji čine poglavlja 14, 15, 21 i 27 koja se odnose na saobraćajnu politiku, energetiku, trans-evropske mreže i životnu sredinu i klimatske promjene prepoznata je potreba da se pravni okvir Crna Gore uskladi sa pravnom tekovinom EU u dijelu koji se odnosi na luke.

Direktiva 2019/883/EC o lučkim uređajima za prihvrat broskog otpada i ostataka tereta teži smanjenju odlaganja otpada prozvedenog na brodu i ostataka tereta u more. Odgovarajući lučki uređaji za prihvrat moraju udovoljiti potrebama korisnika, od najvećih trgovačkih brodova do najmanjih čamaca za sport i razonodu, kao i zahtjevima životne sredine, a da pritom ne prouzrokuju neprimjereno kašnjenje plovnim objektima koji ih koriste. Obaveza osiguranja dostupnosti odgovarajućih lučkih uređaja za prihvrat ostavlja državama visok stepen slobode da organizuju prihvrat otpada na način koji to njima najbolje odgovara te im, između ostalog, omogućava da postave fiksna postrojenja za prihvrat ili da imenuju pružalace usluga koji će, u slučaju potrebe, u lukama postaviti mobilne jedinice za prihvrat. S tim u vezi neophodno je da se kroz Zakon o lukama osigura primjereni pravni okvir za odgovarajuće funkcionisanje lučkih uređaja za prihvrat otpada.

Regulativa (EU) 2017/352 o uspostavljanju okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o finansijskoj transparentnosti luka usmjerena je na olakšavanje pristupa tržištu lučkih usluga i uvođenju finansijske transparentnosti i autonomije morskih luka čime će se poboljšati kvalitet i efikasnost usluga koje se pružaju korisnicima luke. Primjena ove Regulative doprinosi povoljnijem okruženju za ulaganja u luke, kao i da se smanje troškovi korisnicima prevoza, utiče na unapređenje pomorskog saobraćaja na kratkim relacijama i boljem povezivanju pomorskog saobraćaja sa željezničkim saobraćajem, saobraćajem unutaršnjim plovim putevima i drumskim saobraćajem. Ovom Regulativom uspostavlja se okvir za pružanje lučkih usluga i zajednička pravila za finansijsku transparentnost i za naknade za lučke usluge i naknade za upotrebu lučke infrastrukture.

Direktiva 2001/96/ o utvrđivanju usklađenih zahtjeva i postupaka za siguran ukrcaj i iskrcaj brodova za rasuti teret koja za cilj ima da se podizanje sigurnosti brodova za rasuti teret i njihovih posada smanjivanjem rizika od neispravnog ukrcaja i iskrcaja na terminalima za suvi rasuti teret. To se može sprovesti uspostavljanjem usklađenih postupaka saradnje i komunikacije između broda i terminala kao i utvrđivanjem adekvatnih zahtjeva za brodove i terminale.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

U Predlogu zakona o lukama primjenjeni su propisi Evropske Unije (EU) i to:

- 1) Direktiva 2019/883 o lučkim uređajima za prihvrat broskog otpada i ostataka tereta
- 2) Regulativa (EU) 2017/352 o uspostavljanju okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o finansijskoj transparentnosti luka
- 3) Direktiva 2001/96 o utvrđivanju usklađenih zahtjeva i postupaka za siguran ukrcaj i iskrcaj brodova za rasuti teret.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predlogom zakona o lukama uređuje se pravni status, podjela luka, upravljanje, naknade, javno-privatno partnerstvo u lukama, red u lukama, kao i druga pitanja koja su od značaja za luke u Crnoj Gori.

Članom 2 propisano je da luka predstavlja dobro u opštoj upotrebi od interesa za Crnu Goru, kao i sloboda korišćenja i svojina u lukama.

Član 3 propisuje primjenu Zakona, dok se članom 4 propisuje upotreba rodno osjetljivog jezika.

Izrazi koji su upotrijebljeni u ovom zakonu propisani su članu 5.

U glavi II. propisane su odredbe koje se odnose na podjelu luka prema vrsti pomorskog saobraćaja, namjeni i značaju.

U čl. 9 do 19 glave III. propisano je upravljanje lukama i naknade koje se ostvaruju za korišćenje luke, odnosno za obavljanje usluga u luci.

U čl. 20 do 28 glave IV. propisano je korišćenje luke ili dijela luke, lučke infrastrukture i suprastrukture, pružanje lučkih usluga obavljanje ostalih djelatnosti u luci.

U glavi V. u čl. 29 do 42 propisane su odredbe koje se odnose na okvir za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o finansijskoj transparentnosti luka.

Red u luci i ostalim djelovima unutrašnjih morskih voda propisan je u glavi VI. čl. 43 do 57.

U glavi VII. u čl. 58 do 60 propisane su odredbe koje se odnose na nadzor koji vrši inspektor sigurnosti plovidbe.

U gl. VIII. i IX. propisane su odredbe koje se odnose na kaznene odredbe i prelazne i završne odredbe.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebno je obezbijediti sredstva u Budžetu Crne Gore za 2026. godinu.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo pomorstva

NAZIV PROPISA

Predlog Zakona o lukama

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Zakonom o lukama uređuju se pravni status, podjela luka, upravljanje, naknade, javno-privatno partnerstvo u lukama, red u lukama, kao i druga pitanja koja su od značaja za luke u Crnoj Gori.

Zakon o lukama ("Službeni list CG", br. 51/08, 27/13 i 18/19), počeo je sa primjenom 29. oktobra 2008. godine. U godinama koje su uslijedile uočeni su određeni problemi i nejasnoće u odnosu na njegovu primjenu. Iako je Zakon dva puta, u 2013. i 2019. godini, mijenjan i dopunjavan, utvrđeno je da određeni broj pitanja treba drukčije regulisati kako bi se implementirao pravni okvir EU i uspostavio pristup koji će uticati da naše luke dostignu lučku ekspanziju u zemljama u okruženju.

U 2020. godini, počeo je sa primjenom Zakon o javno-privatnom partnerstvu, koji je inicirao i izmjene i dopune Zakona o koncesiji. Zakonom o javno-privatnom partnerstvu propisane su novine kojim je dugoročni ugovorni odnos između javnog i privatnog partnera, zasnovan na podjeli prava, obaveza i rizika radi izvođenja radova od javnog interesa, na javnoj infrastrukturi i objektima i/ili pružanja usluga od javnog interesa. Naročito je značajno da predmet javno-privatnog partnerstva, u skladu sa tim zakonom mogu biti objekti vodnog saobraćaja i luka, kupališta, marine, privezišta, pristaništa i drugi objekti obalne infrastrukture. Naravno, sve ovo dovodi do zaključka da odredbe Zakona o lukama koje se odnose na dodjelu koncesije u skladu Zakonom o koncesijama nemaju pravno utemeljenje, jer predmet ovog zakona je eksploatacija prirodnog bogatstva. Upravo iz tog razloga, značajne izmjene Zakona o lukama biće oslonjenjene na Zakon o javno-privatnom partnerstvu i predmet i modalitet ugovora koji prepoznaje ovaj zakon.

Iako je Zakonom o lukama propisano da se naknade ostavrene po osnovu ovog zakona koriste za: izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i upravljanje luka ili dijela luka; održavanje dubina u luci i na sidrištu luke; i poboljšanje sigurnosti i bezbjednosti i zaštite mora od zagađenja s plovnih objekata u luci i na sidrištu luke, Lučka uprava nije uspijevala da ostavrene naknade povрати i usmjeri ih na ono što je propisano.

Naime, Lučka uprava je uspijevala da sredstava iz Budžeta Crne Gore obezbijedi samo za funkcionisanje administrativnih kapaciteta te nije u punom kapacitetu iskoristila svoja prava i obaveze iz Zakona o lukama, odnosno nije u potpunosti sprovela brigu o upravljanju, izgradnji, održavanju, zaštiti i unapređenju luka i nadzor nad korišćenjem luke, pružanjem lučkih usluga i obavljanjem ostalih djelatnosti u luci, a zašto je i osnovana.

Sve ovo ukazuje da je sistem upravljanja lukama neadekvatan naročito jer je Lučka uprava sastavni dio Uprave pomorske sigurnosti čija nadležnost je potpuno usmjerena na sigurnosni aspekt pomorske plovidbe i kao takva neadekvatno koristi svoje kapacitete na unapređenje ekonomskog razvoja lučkog sistema. Upravo iz tog razloga potrebno je mijenjati uređenje Lučke uprave i njeno postojanje razvijati kroz povećanje ulaganja u osnovnu lučku infrastrukturu čime će se obezbijediti adekvatna konkurentnost naših luka na međunarodnom tržištu, a što će uticati na povećanje prihoda svih sudionika u lučkom sektoru i novi infrastrukturni razvoj.

Takođe, zbog potrebe upostavljanja PCS – digitalne informacione platforme za optimizaciju procesa između učesnika u pomorskom lancu snabdijevanja, jasno je da je neophodan potreban stepen autonomije Lučke uprave naročito, kada je u pitanju donošenje operativnih odluka i finansijska autonomija, što je preduslov za omogućavanje efikasne raspodjele investicija, a što će na kraju da omogući lukama da se razvijaju.

Primjenom postojećeg Zakona o lukama konstatovano je da postoje neke nedorečenosti u primjeni propisa koji se odnose na red u lukama, naročito u dijelu inspeksijskog nadzora koji je potrebno dodatno

ojačati, te s tim u vezi dodatno urediti odredbe koje se odnose na nadzor i istovremeno povećati broj inspektora koji će češće intervenirati i nadzirati red u lukama i na lučkom području.

Kroz pregovaračko poglavlje 14 -Saobraćajna politika, koje pripada Klasteru 4 - Zelena agenda i održiva povezanost, koji čine poglavlja 14, 15, 21 i 27 koja se odnose na saobraćajnu politiku, energetiku, trans-evropske mreže i životnu sredinu i klimatske promjene prepoznata je potreba da se pravni okvir Crna Gore uskladi sa pravnom tekovinom EU u dijelu koji se odnosi na luke, i to:

- 1) Direktiva 2019/883 o lučkim uređajima za prihvrat brodskog otpada i ostataka terete
- 2) Regulativa (EU) 2017/352 o uspostavljanju okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o financijskoj transparentnosti luka
- 3) Direktiva 2001/96 o utvrđivanju usklađenih zahtjeva i postupaka za siguran ukrcaj i iskrcaj brodova za rasuti teret.

Ukoliko novi zakon ne bude donešen to bi uzrokovalo prije svega neusaglašenost Zakona sa pravnom tekovinom EU koja predstavlja relevantni pravni okvir Evropske unije u ovoj tematskoj oblasti, kao i ne poštovanje međunarodnih konvencija, kodeksa, protokola i rezolucija, koji su osnov za ponašanje svih učesnika u lučkom sektoru i pomorstvu uopšte.

Smatramo da i pored uočenih nedostataka kod postojećeg Zakona o lukama nije bilo oštećenih subjekata, jer se radilo o neusaglašenosti u odnosu na pravnu tekvinu EU.

Opcija „status quo“ nije prihvaćena, imajući u vidu neusaglašenosti koje su trebale da se riješe, a koje nijesu mogle biti otklonjene bez izmjena regulatornog okvira.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Cilj koji se postiže ovim zakonom je usklađivanje sa EU propisima i međunarodnim standardima i preporukama čime će se zakonodavstvo u oblasti lučkog sektora u potpunosti uskladiti sa pravnim okvirom EU i drugim relevantnim međunarodnim obavezama te se zahtijevati maksimalno poštovanje propisanog.

Imajući u vidu pravnu tekvinu EU u dijelu koji se odnosi na pomorstvo, a u vezi poglavlja 14, Miinistarstvo je u obavezi da izvrši usklađivanje oblasti koje se odnose na sledeće:

Direktiva 2019/883/EC o lučkim uređajima za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta teži smanjenju odlaganja otpada proizvedenog na brodu i ostataka tereta u more. Odgovarajući lučki uređaji za prihvat moraju udovoljiti potrebama korisnika, od najvećih trgovačkih brodova do najmanjih čamaca za sport i razonodu, kao i zahtjevima životne sredine, a da pritom ne prouzrokuju neprimjereno kašnjenje plovim objektima koji ih koriste. Obaveza osiguranja dostupnosti odgovarajućih lučkih uređaja za prihvat ostavlja državama visok stepen slobode da organizuju prihvat otpada na način koji to njima najbolje odgovara te im, između ostalog, omogućava da postave fiksna postrojenja za prihvat ili da imenuju pružatelje usluga koji će, u slučaju potrebe, u lukama postaviti mobilne jedinice za prihvat. S tim u vezi neophodno je da se kroz Zakon o lukama osigura primjereni pravni okvir za odgovarajuće funkcionisanje lučkih uređaja za prihvat otpada.

Regulativa (EU) 2017/352 o uspostavljanju okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o financijskoj transparentnosti luka usmjerena je na olakšavanje pristupa tržištu lučkih usluga i uvođenju finansijske transparentnosti i autonomije morskih luka čime će se poboljšati kvalitet i efikasnost usluga koje se pružaju korisnicima luke. Primjena ove Regulative doprinosi povoljnijem okruženju za ulaganja u luke, kao i da se smanje troškovi korisnicima prevoza, utiče na unapređenje pomorskog saobraćaja na kratkim relacijama i boljem povezivanju pomorskog saobraćaja sa željezničkim saobraćajem, saobraćajem unutaršnjim plovim putevima i drumskim saobraćajem. Ovom Regulativom uspostavlja se okvir za pružanje lučkih usluga i zajednička pravila za finansijsku transparentnost i za naknade za lučke usluge i naknade za upotrebu lučke infrastrukture.

Direktiva 2001/96/ o utvrđivanju usklađenih zahtjeva i postupaka za siguran ukrcaj i iskrcaj brodova za rasuti teret koja za cilj ima da se podizanje sigurnosti brodova za rasuti teret i njihovih posada smanjivanjem rizika od neispravnog ukrcaja i iskrcaja na terminalima za suvi rasuti teret. To se može sprovesti uspostavljanjem usklađenih postupaka saradnje i komunikacije između broda i terminala kao i utvrđivanjem adekvatnih zahtjeva za brodove i terminale.

Obaveza donošenja ovog zakona proizilazi iz Programa rada Vlade za 2025. godinu.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

"Status quo" opcija nije prihvatljiva, a ovo iz razloga što postojeće stanje ne bi dopriinijelo uređenju luka u Crnoj Gori u odnosu na pravni status, podjelu luka, upravljanje, naknade, javno-privatno partnerstvo u lukama i red u lukama.

Imajući u vidu potrebu da se izvrši usklađivanje zakonskog okvira Crne Gore sa pravnom tekovinom EU to je uslovalo izradu novog Zakona o lukama, kojim će se stvoriti osnova da se isti primijeni i osigura uređenje lučkog sektora. Luka predstavlja dobro u opštoj upotrebi od interesa za Crnu Goru i dostupna je na korišćenje, pod jednakim uslovima, svim zainteresovanim fizičkim i pravnim licima u skladu sa zakonom. Lučko zemljište i infrastruktura su u državnoj svojini. Lučka suprastruktura može biti u svojini pravnih ili fizičkih lica.

Javno-privatno partnerstvo, u smislu ovog zakona, je dugoročni odnos između javnog i privatnog partnera zasnovan na podjeli prava, obaveza i rizika radi izvođenja radova od javnog interesa na lučkoj infrastrukturi kroz ugovor o koncesiji za javne radove i/ili pružanja lučkih usluga kroz ugovor o koncesiji za lučke usluge u lukama Crne Gore. Izgradnja i rekonstrukcija objekata lučke infrastrukture i suprastrukture vrši se u skladu sa propisima koji uređuju planiranje i uređenje prostora i izgradnja objekata.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakonom o lukama uređuju se pravni režim, podjela luka, upravljanje, korišćenje i održavanje luka, pružanje lučkih usluga, zajednička pravila za finansijsku transparentnost, red u lukama, kao i druga pitanja koja su od značaja za luke u Crnoj Gori. U odnosu na postojeći zakonski okvir donošenjem novog Zakona utvrdiće se pravila o finansijskoj transparentnosti i pružanju lučkih usluga. Sve aktivnosti koje budu usmjerene na obezbjeđenje pružanja lučkih usluga odvijace se transparentno, objektivno, nediskriminirajuće, proporcionalno i relevantno za usluge koje se pružaju.

Donošenjem Zakona o lukama, luke neće imati dodatne troškove, već će kao i do sada vršiti naplatu naknade za upotrebu lučke usluge koja joj je dodijeljena u koncesiju za pružanje lučkih usluga rukovanja teretom i putničkih usluga. Naknadu za lučku uslugu korisnici lučkih usluga plaćaju koncesionaru za usluge koje im koncesionar isporučuje na osnovu ugovora o koncesiji. Koncesionar određuje naknadu za lučku uslugu koja ne može da bude veća od iznosa naknade koje je odredio Organ uprave, odnosno Pravno lice, i o tome ih obavještava. Pri određivanju maksimalnog iznosa naknada Organ uprave, odnosno Pravno lice, treba da vodi računa da ne ugrozi poslovanje koncesionara i privredni interes Crne Gore. Ugovorom o koncesiji moraju se predvidjeti način i rokovi izmjene najviših iznosa lučkih naknada.

Donošenjem Zakona o lukama je novina u odnosu na postojeći zakonski okvir što će svi pomorski objekti, osim ratnih i javnih brodova, koji uplovljavaju u luke Crne Gore, plaćati indirektnu naknadu za prihvatanje i sakupljanje otpada nezavisno o stvarnoj predaji otpada. Naknada se utvrđuje u odnosu na kategoriju, vrstu i veličinu plovnog objekta i u zavisnosti od radnog vremena luke, a visinu naknade utvrđuje Organ uprave. Ako sredstva prikupljena indirektnom naknadom nijesu dovoljna za osiguranje prihvata, sakupljanja i obrade otpada, Organ uprave, može da utvrdi i obavezu plaćanja naknade po vrsti i količini broskog otpada koji se stvarno preda, posebno u slučaju predaje opasnog otpada. Naknada, mora da bude pravična, transparentna, jednostavno utvrđiva, nediskriminatorna i mora da odražava stvarne troškove uređaja, opreme i usluga koje su stavljene na raspolaganje za prihvatanje i sakupljanje broskog otpada. Uvođenjem ove naknade u potpunosti se primjenjuje međunarona praksa i transponuje se Direktiva 2019/883 o lučkim

uređajima za prihvrat brodskog otpada i ostataka tereta. Za efikasno rješavanje problema morskog otpada ključno je osigurati isporuku otpada u lučke uređaje za prihvrat, a posebno otpada kako je definisano u Prilogu V. konvenciji MARPOL („otpad iz Priloga V. konvenciji MARPOL”) na način da se sistem pokrivanja troškova zahtijeva primjenom indirektna naknade. Tom indirektnom naknadom ostvaruje se pravo na isporuku otpada. U područje primjene Regulative (EU) 2017/352 o uspostavljanju okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o finansijskoj transparentnosti luka uključeno je stavljanje na raspolaganje lučkih uređaja za prihvrat kao usluga i predviđaju se pravila o transparentnosti naknada koje se primjenjuju za upotrebu lučkih usluga. Sve ove aktivnosti imaju za cilj zaštitu morske sredine od ispuštanja otpada u more.

Uvođenjem Port Community System (PCS) uspostaviće se inteligentna i sigurna razmjena informacija i procedura između svih učesnika u lučkom transpozitnom lancu u luci, sa ciljem optimizacije, upravljanja i automatizacije lučkih i logističkih procesa jedinstvenom dostavom podataka i povezivanjem transportnih i logističkih lanaca.

Zakon o lukama će pozitivno uticati na luke i lučki sektor u cjelini i sve učesnike koji participiraju u njemu, jer će se nastaviti dobra praksa u dijelu pojednostavljivanja procedura i usklađivanja istih sa međunarodnim standardima i pravilima. Donošenjem Predloga zakona osiguraće se primjena i Zakona o javno-privatnom partnerstvu. Javno-privatno partnerstvo, u smislu ovog zakona, je dugoročni odnos između javnog i privatnog partnera zasnovan na podjeli prava, obaveza i rizika radi izvođenja radova od javnog interesa na lučkoj infrastrukturi kroz ugovor o koncesiji za javne radove i/ili pružanja lučkih usluga kroz ugovor o koncesiji za lučke usluge u lukama Crne Gore.

Primjenom Zakona se uvode dodatne naknade u dijelu primjene Direktiva 2019/883/EC Troškove osiguranja i korištenja opreme i usluga lučkih prihvatnih uređaja snose pomorski objekti plaćanjem naknade za prihvrat i sakupljanje otpada, koji ne uključuje ostatke tereta. Naknada se utvrđuje u odnosu na kategoriju, vrstu i veličinu plovnog objekta, i u zavisnosti o radnom vremenu luke.

Ovaj propis ne utiče na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu.

Nema administrativnih opterećenja i zakon neće stvoriti biznis barijere koje bi u ovom trenutku mogli identifikovati.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Predlogom zakona o lukama planirano je osnivanje Nacionalnog savjeta za luke, Stručne komisije za koncesije za luke i Odbora za odlučivanje o prigovorima korisnika luke u vezi poslova rukovanja otpadom

Procjena finansijskih sredstava na godišnjem nivou za navdenu tijela iznosi 40.000€, i ta sredstva treba planirati u budžetu za 2026., 2027. i 2028. godinu. Procjena je data na osnovu prosječne bruto zarade u Crnoj Gori za 2024. godinu, te stoga ovaj iznos u narednoj godini vrlo vjerovatno će biti veći, ali to možemo znati nakon zvaničnih podataka Uprave za statistiku – Monstata u januaru/februaru naredne godine kada bude objavljena bruto prosječna zarada za 2025. godinu. Osnivanje ovih tijela je neophodno iz razloga ispunjavanja obaveza koje pred nama postavljaju međunarodne i evropske organizacije.

Nadležna tijela nijesu planirana u budžetu za narednu godinu, iz razloga što u momentu kada je pripreman budžet nijesmo bili u saznanju o potrebi formiranja navedenih tijela, a isto je obaveza u skladu sa Direktivom 2019/883/EC i Regulativom (EU) 2017/352.

Nakon usvajanja zakona, donijeće se podzakonski propisi za njegovo sprovođenje, a unaprijediće se politike i prakse nadzora.

Implementacijom zakona ostvariće se određeni prihodi za budžet Crne Gore i to po osnovu primjene Zakona od propisanih naknada i kaznenih odredbi.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Obezbijeđena je ekspertiska podrška na izradi Predloga Zakona o lukama, kroz Technical assistance for Capacity Building 2021 i Taiex instrument 2024.

Za izradu predloženog propisa obrazovana je radna grupa od strane Ministarstva pomorstva, koju su sačinjavali predstavnici Ministarstva pomorstva, Uprave pomorske sigurnosti, AD Luka Bar, AD Luka Kotor, Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Pomorskog fakulteta Kotor.

Prilikom izrade predloženog zakona konsultovana je dosadašnja praksa i dostavljene primjedbe, sugestije i predlozi dobijeni od članova radne grupe.

Izrada zakona temeljila se na komentarima i sugestijama zainteresovanih subjekata u cilju pripreme Predloga zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

U okviru propisanog postupka i načina sprovođenja javne rasprave, u periodu od 22. avgusta do 11. septembra 2025. godine, održana je javna rasprava o Nacrtu zakona o lukama.

Ministarstvo pomorstva je Izveštajem objedinilo pristigle sugestije/primjedbe/prijedloge, kao i razloge neprihvatanja određenih sugestija/primjedbi/predloga <https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-sa-javne-rasprave-o-nacrtu-zakona-o-lukama>

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Ne postoje prepreke za implementaciju propisa.

Ministarstvo pomorstva će pratiti izvršavanje odredbi Zakona, a vršiće se i izvještavanje u vezi napretka Vladi i međunarodnim partnerima.

Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva postavljenih Zakonom, a odnose se na luke su:

- broj zaključenih koncesija,
- broj uplovljavanja brodova,
- broj inspekcijjskih pregleda u odnosu na red u lukama.

Ministarstvo pomorstva će na osnovu statističkog prikaza sačinjavati analizu ispunjenosti uslova.

Za sprovođenje ovog propisa zaduženo je Ministarstvo pomorstva, Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama i Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore.

Datum i mjesto

Podgorica, 25. novembar 2025. godine

MINISTAR

FILIP RADULOVIĆ

